

ΕΣΤΙΑ

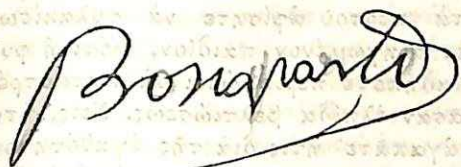
ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑκτος

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους· καὶ εἶναι ἰτησιαι—Γραφεῖον τῆς Διοικήσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

19 Νοεμβρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΗΤΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΒΟΝΑΠΑΡΤΟΥ

Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφή ἐλήφθη ἐξ ἑγγράφου, οὗ τὸ πρωτότυπον εὑρίσκεται ἐν τῷ Ἀρχαιοφυλακείῳ τῆς Κερκύρας, ἐκοινοποιήθη δ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Τ. Βούλγαρη. Ὁ λόγος ἡμῶν φίλος ἀποστέλλων ἀντίγραφον τοῦ ἀνωτέρω ἑγγράφου συνώδευσεν αὐτὸ διὰ τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς: «Ἐγὼ γράφω εἰς τὴν παρούσάν μου ἐξ ἐντύπου τριγλώσσου ἐκδόσεως γαλλιστὶ, ἑλληνιστὶ καὶ ἰταλιστὶ, ἐν Κερκύρᾳ γενόμενης, τὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώττῃ κείμενον ἑγγράφον τοῦ τότε τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Ἀρχιστρατήγου Βοναπάρτου πρὸς τὸν ἐν Κερκύρᾳ ἐπίτροπον τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἀτόν ἐν Κερκύρᾳ ἐπίτροπον τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἀναγγέλλοντος τὴν ἄλωσιν τῆς Μερίτης καὶ τὴν κατάλυσιν τοῦ Ἰσλαμῶτος τῶν Ἰσλαμῶν τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῶν Ἰεροσολύμων, παραγγέλλοντος δὲ νὰ διαδοθῇ ἡ εἰδησις εἰς τοὺς Ἕλληνας τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν. Τὸ ἑγγράφον τοῦτο εἶναι μὲν ἐνδιαφέρον ὡς μαρτυροῦν ὅτι ὁ τότε μέγιστος τῆς Γαλλίας ἀνὴρ ἐν τοῖς σχεδίοις αὐτοῦ εἶχεν ὡς ὅσον τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου διὰ τὴν ῥύθμισιν τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι δὲ καὶ περιέργον διὰ τὸ ἰδιότροπον τῆς μεταφράσεως, μάλιστα λέξεων τινων, οἷον τὸ πολιτομερίδιον δηλοῦν τὸ département οἷον τὸ μέλος τῆς τοῦ Γένους συστηματικῆς καὶ ἀξέως (membre de l'Institut National). Τὸ πρωτότυπον ἑγγράφον, φέρον αὐτόγραφον τὴν ὑπογραφήν τοῦ Βοναπάρτου, σώζεται ἐν τῷ Ἀρχαιοφυλακείῳ τῆς Κερκύρας.» Σ. τ. Δ.

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

LIBERTÉ

ÉGALITÉ

Quartier Général de Malthe, le 26 Prairial an 6 de la République, une et indivisible.

BONAPARTE

Membre de l'Institut National

Général en chef

Au Commissaire du Gouvernement près le Département de Corcyre.

Je vous préviens, citoyen, que le pavillon de la République flotte sur tous les forts de Malthe et que l'Ordre de St Jean de Jérusalem est détruit.

Je vous instruirai incessamment de la direction que prendra l'armée.

Faites connaître aux habitants de votre département ce que nous faisons dans le moment, et ils en tireront tout l'avantage.

N'oubliez aussi aucun des moyens de le

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'—1878.

faire connaître à tous les Grecs de la Morée et des autres pays.

Salut

BONAPARTE.

(Μετάφρασις)

ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΓΑΛΛΙΚΗ

Ἐλευθερία

Ἰσότης

Ἀπὸ τοῦ Γενικὸν Κοναρτιέρ τῆς Μερίτης ταῖς 26 Γεωπόρου, χρόνος 6 τῆς Γαλλικῆς Πολιτείας, μιᾶς καὶ ἀδιαίρετον.

ΜΗΟΝΑΡΤΕΣ

Μέλος τῆς τοῦ Γένους Συστηματικῆς Συνάξεως Ἀρχιστρατήγος

Πρὸς τὸν Ἐπιτροπέοντα τῆς Διοικήσεως εἰς τὸ τῆς Κερκύρας Πολιτομερίδιον.

Σοῦ φανερώνω, ὦ πολίτα, ὅτι ἡ τῆς Πολιτοκρατίας σημαία ἀεροκινεῖται ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ τείχη τῆς Μερίτης καὶ ὅτι τὸ Τάγμα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῶν Ἰεροσολύμων ἐξωλοθερήθη. Θέλει σοῦ κάμω γνωστὸν ταχύτατα ποῖον δρόμον θέλει κρατήσῃ ὁ στόλος.

Κάμω γνωστὸν τῶν κατοίκων τοῦ Πολιτομεριδίου σου, τὸ ὅσον ἔως ἤδη ἐκατορθώσαμεν· αὐτοὶ θέλει ἀξιοθῶν ὅλων τῶν εὐτυχιῶν.

Μὴν ἀμελήσης παρομοίως κάθε τρόπον νὰ δώσης περὶ τοῦτου εἰδησιν ὅλων τῶν Ἑλλήνων τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν ἄλλων πόλεων. Ὑγεία καὶ ἀδελφότης.

ΜΗΟΝΑΡΤΕΣ.

[Ἀπὸ τὴν τοῦ Γένους τυπογραφίαν.]

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκινς.

Συνίτη· ἐδὲ αἰλ. 721.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ'

Ὅποια ἐντύπωσιν προξερεῖ εἰς τοὺς ἐπίσκε-
φθέντας αὐτὸν ὁ Ὀλίβερ.

Ἀφ' οὗ διεβεβαίωσεν ἐπανειλημμένως τὰς κυρίας ὅτι οὐ μόνον πληρεστάτην εἶχον ἀσφάλειαν, ἀλλ' ὅτι καὶ μεγάλως θὰ ἐξελήσσοντο ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ κακούργου ἐκείνου, ὁ ἱατρὸς ἔλαβε τὸν βραχίονα τῆς νεάνιδος, προσήνεγκε τὴν χεῖρα εἰς τὴν κυρίαν Μαιυλάν καὶ ὠδήγησεν αὐτὰς μετὰ πολλῆς εὐγενείας εἰς τὸν ἄνω ὄροφον.

«Τώρα, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ἡρέμα περι-
στρέφων ἐν τῷ κλειθρῷ τὴν κλειδα, θά μοι εἴ-
πητε τὴν γνώμην σας. Ἄν καὶ πρὸ πολλοῦ δὲν
ἐκοψε τὰ γένειά του, ἡ ὄψις του ὅμως δὲν εἶναι
διὰ τοῦτο καὶ τρομερά. Περιμεινате. . . ἄμετέ με
νὰ ἶδω, ἂν ἡμπορῇτε νὰ εἰσέλθητε.»

Ὁ ἰατρός εἰσῆλθε πρῶτος, ἔρριψεν ἐν βλέμμα ἐντὸς τοῦ δωματίου καὶ ἔνευσεν εἰς τὰς κυρίας νὰ προχωρήσωσιν· ἀκολούθως, κλείσας τὴν θύραν, ἀπέσυρεν ἡσυχῶς τὰ παραπετάσματα τῆς κλίνης. Ἐπὶ τῆς κλίνης ὅμως ἐκείνης, ἀντὶ κακούργου φοβεροῦ καὶ τρομεροῦ, ὡς ἀνέμενον νὰ ἴδωσιν, εἶδον κείμενον δυστυχὲς παιδίον, πᾶσιν καὶ ἐξησθενωμένον, βαθέως δὲ ὑπνώτων. Ὁ πληγωμένος βραχίον αὐτοῦ ἐπιδεδεμένος ἀνεπαύετο ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου ἐστῆριζε τὴν κεφαλὴν, ἣν κατὰ μέγα μέρος ἀπέκρυπτεν ἡ μακρὰ καὶ βοστρυχώδης κόμη του.

Ὁ ἀγαθὸς ἰατρός, κρατῶν τὸ παραπέτασμα, ἔμεινεν ἐπὶ ἐν περίπου λεπτὸν παρατηρῶν ἐν σιγῇ τὸν δυστυχὴ πληγωμένον. Ἐν ᾧ δ' οὗτος ἐθεώρει αὐτὸν, ἡ νεῖς παρσιέδουσε πλησίον αὐτοῦ, ἐκάθησεν εἰς τὴν κλίνην, καὶ ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ὀλιβερ ἀποχωρίσας τὴν κόμην ἀπὸ τοῦ μετώπου· εἴτα ἔκλινε πρὸ αὐτοῦ, καὶ θερμὰ δάκρυα κατέπεσαν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ παιδίου.

Τοῦτο ἐρρίγησε καὶ ἐμειδίασε καθ' ὅπως, ὡσεὶ τὰ δείγματα ταῦτα ἐλέους καὶ συμπαθείας, τὸ ἔκαστον νὰ ἐνιερῆται ἀγάπην καὶ στοργήν, ἀγνώστα αὐτῷ ἔτι· παρομοίως ὡς οἱ ἥχοι ἀρμονικῆς μουσικῆς, ὁ ψίθυρος τοῦ ὕδατος ἐν τῇ σιγῇ τῶν δασῶν, τὸ ἄρωμα ἄνθους, ἡ καὶ αὐτὸ τὸ ἄκουσμα λέξεως οἰκείας ἡμῖν, ἀνακαλοῦσιν ἔστιν ὅτε εἰς τὴν ἡμετέραν φαντασίαν ἀόριστον ἀνάμνησιν γεγονότων ἀνυπάρχων τοῦ βίου μας· ἀνάμνησιν ὡς πνοὴν ἀνέμου διασκεδαννυμένην, ἥτις ὅμως φαίνεται συνδεομένη πρὸς ἐποχὴν τοῦ βίου εὐδαιμονεστέραν καὶ παρελθούσαν πρὸ χρόνου μακροῦ, διότι ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἀδυνατεῖ νὰ ἀνακαλέσῃ καὶ αὖθις τὴν ἀνάμνησιν ταύτην ἢ ἐπακριβῶς νὰ τὴν δρίσῃ.

«Δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω αὐτό! ἀνεφώνησεν ἡ πρεσβυτίς. Εἶναι ἀδύνατον αὐτὸ τὸ δυστυχὲς παιδίον νὰ ᾔτο συνερῶν τῶν κακούργων.

— Ἡ κακία, εἶπεν ὁ ἰατρός στενάξας καὶ ἀφείς νὰ καταπέσῃ τὸ παραπέτασμα, ἡ κακία ἐκλέγει πολλάκις καὶ ναοὺς ὡς κατοικίαν αὐτῆς· τίς οἶδε τί ἄρα κρύπτεται ὑπὸ τὸ ἐπαγωγὸν τοῦτο ἐξωτερικόν;

— Ἀλλ' εἶναι τόσῳ μικρὸς τὴν ἡλικίαν! ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ Ῥόζα.

— Ἀγαπητὴ μίς, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός σείων ὀλιβερώς τὴν κεφαλὴν, ἡ κακία ὁμοιάζει τὸν θάνατον. Δὲν περιορίζεται εἰς τὸ γῆρας μόνον καὶ τὴν παρακμὴν· συχνότατα ἡ νεότης καὶ τὸ κάλλος εἰσὶ τὰ κατ' ἐξοχὴν προτιμώμενα θύματα τῆς.

— ὦ, σὲρ, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀδύνατον! εἶπεν ἡ Ῥόζα. Εἰμπορεῖτε ποτε νὰ πιστεύσητε ὅτι τὸ τρυφερόν αὐτὸ πλάσμα ὁ ἦτο συνέταρος ἐκουσίως κακούργων;

Ὁ ἰατρός ὕψωσε τοὺς ὤμους, δεικνύων οὕτως

ὅτι οὐδαμῶς ἐθεώρει ἀδύνατον τὸ πρᾶγμα· εἴτα παρετήρησεν ὅτι ἡ ὁμιλία ἠδύνατο νὰ ταραξῇ τὸν ὕπνον τοῦ πληγωμένου, καὶ ὠδήγησεν αὐτὰς εἰς τὴν παρακείμενον δωμάτιον.

«Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι ἔνοχος, ἐξηκολούθησε λέγουσα ἡ Ῥόζα, ἀναλογισθῆτε πόσῳ μικρὸς εἶναι· ἀναλογισθῆτε ὅτι οὐδέποτε ἴσως ἐγνώρισε τί ἐστὶ μητρικὴ στοργή, οὐδὲ τί ὁ αἰπὴ πατρικὴ οἰκία· ὅτι τὰ κακοπαθήματα, οἱ δαρμοὶ, ἡ πείνα ὅλα παρέσυραν ἴσως αὐτὸν νὰ συνεταρισθῇ μετ' ἀνθρώπων, οἵτινες θά τον ἐξηνάγκασαν νὰ γίνῃ ἐγκληματίας. Θεία μου, ἀγαθὴ μου θεία, σὺς καθικετεύω, συλλογισθῆτε ὅλα αὐτὰ προτοῦ ἀφίστητε νὰ φυλακίσωσι τὸ δυστυχὲς πληγωμένον παιδίον, διότι ἡ φυλάκισις ἐν οἰαδήποτε περιπτώσει ὁ καταστρέψῃ ἐν αὐτῷ πᾶσαν ἐλπίδα βελτιώσεως. Σεῖς, ἥτις τόσον με ἀγαπᾶτε· ἥτις διὰ τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς στοργῆς σας κατεστήσατε εἰς ἐμὲ ἀνεπαίσθητον τὴν ὁρφανίαν μου, διὰ τὴν ὁποίαν ὅμως πᾶσα δὲν θὰ ἔπασχον, ἐὰν εὐρισκόμην ἐγκαταλειμμένη καὶ ἀπροστάτευτος ὡς τὸ πτωχὸν αὐτὸ παιδίον, ὦ! σὺς ἐξορκίζω, εὐσπλαγχνίσθητέ το, ἐν ὅσῳ ἀκόμη εἶναι καιρὸς.»

Ἐλεγε καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἔρρεον κρούνηδόν.

«Ἀγαπητόν μοι τέκνον! εἶπεν ἡ πρεσβυτίς ὀλίβουσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς τὴν νεάνίδα, πιστεύεις σὺ ὅτι θέλω καὶ μία θρῖξ τῆς κεφαλῆς σου νὰ πέσῃ;

— ὦ, ὄχι, ὄχι, ἀγαπητὴ θεία· σεῖς οὐτε θέλετε, οὐτε ἠμπορεῖτε νὰ κάμνητε τοιοῦτόν τι, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα μετὰ ζωηρότητος.

— Ὅχι, εἶπεν ἡ κυρία Μαιουλάη διὰ φωνῆς συγκεκινημένης· αἱ ἡμέραι μου πλησιάζουσιν εἰς τὸ τέλος τῶν· καὶ εἴθε ὁ Θεὸς νὰ φανῇ πρὸς με εὐσπλαγχνός, ὡς ἐφάνη καὶ ἐγὼ εἰς ἄλλους. Τί ἠμπορῶ νὰ κάμω διὰ νὰ σώσω αὐτὸ τὸ παιδίον, σὲρ;

— Ἀφετέ με νὰ σκεφθῶ, κυρία, εἶπεν ὁ ἰατρός· ἀφετέ με νὰ σκεφθῶ.

Καὶ ὁ κύριος Λόσμπερν ἐβημάτισε κατὰ μῆκος καὶ κατὰ πλάτος ἐν τῷ δωματίῳ, ἰστάμενος ἐνίοτε καὶ συσπῶν τὰς ὀφρῦς. Ἀφ' οὗ δὲ πολλάκις ἀνεφώνησε, «Τὸ εὖρον, κυρία, ναί!» καὶ εἴτα, «Ἄ, ὄχι! δὲν εἶν' αὐτό!» καὶ ἐξηκολούθησε νὰ βηματίζῃ καὶ νὰ συσπᾷ τὰς ὀφρῦς, ἐστῆθι τέλος ὀριστικῶς πλέον, καὶ εἶπε τὰ ἐξῆς·

«Φρονῶ ὅτι ἂν μοι χορηγήσητε ἀπεριόριστον ἐξουσίαν νὰ καταποδίσω ὡς κρίνω καλὸν τὸν Τζάιλς καὶ τὸ μέγα ἐκείνο παιδάριον τὸν Μπρίττλς, θὰ κατορθώσω νὰ φέρω εἰς αἴσιον πέρας τὴν ὑπόθεσιν. Ὁ Τζάιλς εἶναι γέροντος θεράπων καὶ ἀφοσιωμένος, τὸ εἰξέρω· ἀλλὰ δύνασθε διὰ μυρίων τρόπων νάντισταθμίσαι τὴν πρὸς αὐτὸν ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν μου, καὶ νὰ τον ἀν-

ταμείψητε διὰ τὴν εὐθυβολίαν του. Δὲν ἀντιτείνετε εἰς τοῦτο;

— Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλο τι μέσον πρὸς σωτηρίαν τοῦ παιδίου, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μαιουλάη, οὐδὲν ἔχω νάντιστεῖν.

— Οὐδὲν ἄλλο ὑπάρχει, εἶπεν ὁ ἰατρός· ἐγὼ τοῦλάχιστον οὐδὲν εὐρίσκω, πιστεύσατέ με.

— Ἡ θεία μου σὺς παρέχει πλήρη ἐξουσίαν, εἶπεν ἡ Ῥόζα, καὶ ἱλαρὸν μειδίαμα ἐφαίδρυνε τὸ δακρύβερετον πρόσωπόν της. Ἀλλὰ σὺς παρακαλῶ, μὴ κακομεταχειρισθῆτε τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους ἀνθρώπους, εἰμὴ μόνον ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ.

— Φαίνεσθε ὡς νὰ πιστεύετε, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἰατρός, ὅτι ὅλοι ἐδῶ σήμερον ἐξαίρεσις ὤμων, ἔχουσι μεγάλην ὀρεξὶν νὰ ἐπιδείξωσι σκληρότητα. Εὐχόμαι μόνον καὶ ὅταν παρουσιασθῇ νεανίας ἀντάξιός ὤμων, καὶ ἐπικαλέσῃται τὴν εὐσπλαγχνίαν σας, νὰ δείξητε τὰ αὐτὰ αἰσθητά. Λυποῦμαι ὅμως ὅτι δὲν εἶμαι νεανίσκος διὰ νὰ ἐπωφεληθῶ ἐκ τοιαύτης καταλληλοτάτης εὐκαιρίας, ἢ τοῦλάχιστον νὰ σας ἐμβάλω εἰς δοκιμασίαν.

— Εἰσθε καὶ σεῖς παιδίον, ὡς ὁ Μπρίττλς, εἶπεν ἡ Ῥόζα ἐρυθρῶσα.

— Μπα! καὶ τοῦτο δὲν θὰ ᾔτο ἀπίθανον, εἶπε γελῶν ὁ ἰατρός. Ἀς ἐπανελέθωμεν ὅμως τώρα εἰς τὸν μικρόν· ὑπολείπεται εἰς ἡμᾶς νὰ ὀρίσωμεν ἓνα τῶν σπουδαιοτάτων ὅρων τῆς συμφωνίας μας. Μετὰ μίαν περίπου ὥραν, ὡς εἰκάζω, θάνανῃ. Καί τοι δὲ εἶπον εἰς τὸν χάχαν ἐκείνον τὸν πάρεδρον, ὅτι μέγιστον θὰ διέτρεχε τὸ παιδίον κίνδυνον ἂν ἐκινεῖτο ἢ ὠμίλει, νομίζω ὅμως ὅτι δύναμει καλλίστα νὰ συνδιαλεχθῶμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐγὼ λοιπὸν νὰ σας θέσω ἓνα ὅρον· θά τον ἀνακρίνω ἐπὶ παρουσίᾳ ὤμων, καὶ ἐὰν ἐκ τῶν ἀπαντήσεών του προκύβῃ ὅτι εἶναι ἐντελὲς διεστραμμένος καὶ διεφθαρμένος, (ὅπερ φαίνεται πιθανότατον), θὰ ἐγκαταλίπωμεν αὐτὸν εἰς τὴν τύχην του, καὶ δὲν ὀφείλω εἰς τίποτε, ὅτι δῆποτε ἂν συμβῇ.

— ὦ, ὄχι, θεία μου, εἶπεν ἡ Ῥόζα ἱκετευτικῶς.

— ὦ, ναί, θεία μου, εἶπεν ὁ ἰατρός. Εἴμεθα σύμφωνοι;

— Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀπεσκληρύνῃ ἐν τῇ κακίᾳ, εἶπεν ἡ Ῥόζα· τὸ νομίζω ἀδύνατον.

— Πολὺ καλὰ, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρός· τότε, κατὰ μέγιστον λόγον πρέπει νὰ ποδεχθῆτε τὴν πρότασίν μου.

Ἐπὶ τέλους, ἡ συμφωνία συνωμολογήθη, τὰ δὲ συμβληθέντα μέρη ἐκάθισαν, ἀναμένοντα μετὰ τινος ἀνυπομονησίας τὴν ἀφύπνισιν τοῦ Ὀλιβερ.

Ἡ ὑπομονὴ ὅμως ἀμφοτέρων τῶν κυρίων ὑπέστη μείζονα δοκιμασίαν τῆς ὀρισθείσης ὑπὸ τοῦ κυρίου Λόσμπερν. Πολλὰ παρηλθὼν ὥρα,

καὶ ὁ Ὀλιβερ ἐξηκολούθει κοιμώμενος βαθυτάτα. Εἶχε δὲ νυκτώσει, ὅτε προσελθὼν ὁ ἀγαθὸς ἰατρός ἀνήγγειλεν αὐταῖς ὅτι τὸ παιδίον ἐξύπνησε καὶ ἠδύνατο νὰ συνδιαλεχθῇ μετ' αὐτοῦ.

«Ὑποφέρει πολὺ, εἶπε, καὶ εἶναι πολὺ ἀδύνατον, ἐξ αἰτίας τοῦ αἵματος ὅπερ ἀπώλεσεν· ἀλλὰ φαίνεται ἔχον σφοδρὸν πόθον νὰ ἀποκαλύψῃ τι· ἐνεκα τούτου δὲ παραπολὺ ἀνησυχεῖ, ὥστε προστίμησα νὰ συγκατατεθῶ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τού, καὶ νὰ μὴ ἐπιμείνω, ὡς ἐσκόπουν ἄλλως νὰ κάμω, νὰ μείνῃ ἡσυχον μέχρι τῆς αὔριου.»

Ἡ συνδιάλεξις διήρκεσεν ἐπὶ μακρόν. Ὁ Ὀλιβερ ἀφηγήθη ὅλην τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ, πολλάκις δὲ οἱ πόνοι καὶ ἡ ἀδυναμία ἠνάγκαζον αὐτὸν νὰ διακόπῃ τὴν λόγον. Ἡ ἀσθενὴς φωνὴ τοῦ πληγωμένου παιδίου, διηγούμενου μακρὰν σειρὰν συμφορῶν καὶ δεινῶν ἀνγκέστων, ἄτινα ὑπέστη παρ' ἀνθρώπων σκληροκαρδίων, ἡ φωνὴ αὕτη διακόπτουσα τὴν ἐν τῷ σκοτεινῷ δωματίῳ σιγὴν, ἐνεῖχε τι τὸ ἐπίσημον. ὦ! ἐὰν ἀνελογιζόμεθα, ὅταν καταδικάζωμεν τοὺς ὁμοίους μας, τὰς ὁλοθρίας πλάνας τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης, τὰ ἀδικήματα ἄτινα μόνον παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀναμένουσιν ἐκδίκησιν καὶ ἄτινα ἀφέντως παρακολουθεῖ νέμεσις τιμωρὸς· ἐὰν ἐκ τοῦ βάθους τῶν τάφων ἠδυνάμεθα νὰ κοινοῦμεν τὴν κραυγὴν τοσούτων θυμάτων, κραυγὴν γοερὰν, ἣν οὐδεμία δύναμις ἰσχύει νὰ ἐξαναγκάσῃ εἰς σιωπὴν, ἴσως ὀλιγώτεροι θὰ συνέβαινον ἀδικίαι καὶ βιαιοπραγίαι, αἱ δὲ σκληρότητες καὶ ἡ ἀθλιότης θὰ ἠλαττοῦντο!

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ Ὀλιβερ ἠγρύπνησε κόρη ἀγνή. Τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀρετὴ ἐπαδαψίλευσαν αὐτῷ φροντίδας νοσηρίου, τὸ δὲ παιδίον ἠσθάνθη μακαρίαν γαλήνην, καὶ ἀγογγύστως θάπτεσθαι.

Ὅτε ἐτελείωσεν ἡ συγκεκινητὴ ἀφήγησις καὶ ὁ Ὀλιβερ ἔκλινεν αὖθις νὰ κοιμηθῇ, ὁ ἰατρός ἀπομάζας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, κατέβη διὰ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ κυρίου Τζάιλς· μηδὲν δ' εὐρὼν ἐν τῷ πρώτῳ ὁρῶν, ἐσκέφθη ὅτι προτιμότερον θὰ ᾔτο καὶ μείζονα θὰ παρήγεν ἐντύπωσιν, ἐὰν ἐποιεῖτο ἐναρξὶν τῶν ἐχθροπραξιῶν ἐν μέσῳ μαγειρείῳ· κατὰ συνέπειαν μετέβη εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπερ πάντοτε ἐπέχει θέσιν βουλευτηρίου παρὰ τῷ ὑπηρετικῷ γένει. Εὖρε δ' ἐκεῖ περισυνηγμένους, τὰς θεραπεινίδας, τὸν κύριον Μπρίττλς, τὸν κύριον Τζάιλς, τὸν γανωτὴν, ὅστις πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεων του προσεκλήθη εἰς εὐωχίαν, καὶ τὸν πάρεδρον· ὁ τελευταῖος οὗτος ἦν ἐντιμὸς κύριος, ἔχων μεγάλην ὀψίδον, μεγάλην κεφαλὴν, μεγάλην μύτην, μεγάλα ὑποδήματα, καὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε πῖει ἀνάλογον πρὸς τὰ λοιπὰ μεγαλεῖά του ποσότητα ζύθου.

Θέμα τῆς συνδιαλέξεως ἦσαν καὶ πάλιν τὰ

κατὰ τὴν νύκτα συμβάντα. Ὁ κύριος Τζάιλς ὠμίλει φιλαρέσκως περὶ τῆς ἐτοιμότητος τοῦ πνεύματος, ἣν ἐπεδείξατο, ὁ δὲ κύριος Μπρίττλς, κατὰ τὸν ζῦθον ἀνὰ χειρὸς κρατῶν, ἐπεκύνει πάντας τοὺς λόγους τοῦ ἀνωτέρου του, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ ἱατρός.

«Μὴ ἐνοχλήσθε, εἶπε νεύσας διὰ τῆς χειρὸς. Καθήσατε.

— Εὐχαριστοῦμεν πολὺ, σέρ, εἶπεν ὁ κύριος Τζάιλς. Ἡ κυρία μὲ διέταξε νὰ κεράσω μπίραν, καὶ ἐπειδὴ ἐστενοχωρούμην εἰς τὸ δωμάτιόν μου, καὶ ἐπιθυμοῦσα συντροφιά, ἦλθα ἐδῶ διὰ νὰ λάβω μέρος εἰς τὴν δμιλίαν.»

Ὁ Μπρίττλς καὶ ἡ λοιπὴ δμῆγυρις ἐξεδήλωσαν δι' ἐπιδοκιμαστικῶν ψιθύρου τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὴν συγκατάβασιν τοῦ κυρίου Τζάιλς, ὅστις ἰδὼν πάντας μετ' ἥθους προστατευτικῶς, ἐφαίνετο ὥστε ἔλεγεν, ὅτι ἐν ὧσφ φέρονται φρόνιμα, δὲν θὰ ἐγκαταλίπη αὐτοὺς.

«Πῶς εἶναι ἀπόψε ὁ πληγωμένος, σέρ; ἡρώτησεν ὁ Τζάιλς.

— Ὅχι τόσῳ καλῶς, ἀπεκρίνατο ὁ ἱατρός. Φοβοῦμαι πολὺ μήπως ἐμπλέξατε κακὰ, κύριε Τζάιλς.

— Ἐλπίζω, σέρ, ὅτι δὲν θάποθάνῃ, εἶπεν ὁ Τζάιλς τρέμων. Ἐὰν συνέβαινε τοῦτο, οὐδέποτε θὰ παρηγορούμην. Οὐδέποτε θὰ ἤθελα, δι' ὅλα τὰ ἀσημικά τοῦ κόσμου, νὰ προσξενήσω τὸν θάνατον ἐνὸς παιδίου.

— Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ, εἶπεν ὁ ἱατρός διὰ τόνου φωνῆς μυστηριώδους. Εἴθετε χριστιανὸς, καὶ φοβεῖσθε τὸν Θεόν, κύριε Τζάιλς;

— Βεβαιότατα σέρ, ἐψέλλισεν ὁ Τζάιλς ὠχρίσας.

— Καὶ σῆς; ἡρώτησεν ὁ ἱατρός μετ' αὐστηρότητος, στραφεὶς πρὸς τὸν Μπρίττλς.

— Ὡ Θεέ μου! ἀνεφώνησεν οὗτος ἐγερθεὶς ἔντρομος· ὅ τι εἶναι ὁ κύριος Τζάιλς εἴμαι κ' ἐγώ.

— Λοιπὸν, τότε ἀποκρίθητέ μοι καὶ οἱ δύο, ὑπέλαβεν ὁ ἱατρός ὀργίλος. Δύνασθε νὰ βεβαιώσητε μετ' ὅρκου ὅτι τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται ἐπάνω, εἶναι τὸ ἴδιον τὸ ὁποῖον τὴν παρελθούσαν νύκτα ἐπέρασεν ἀπὸ τοῦ παράθυρου. Ἐμπρὸς, ἀποκρίθητε! Σᾶς ἀκούω.»

Ὁ ἱατρός, οὗ ἡ πραότης καὶ τὸ μελιχλίον ἦθος ἦσαν πασίγνωστα, ἐποίησε τὴν ἐρώτησιν ταύτην μετὰ τοσοῦτου θυμοῦ, ὥστε ὁ Τζάιλς καὶ ὁ Μπρίττλς, ἐξαλισμένοι ὄντες καὶ ἐκ τοῦ ζύθου, προσεῖδον ἀλλήλους ἀναυδοί.

«Πάρεδρε, προσέξατε καλῶς εἰς τὴν ἀπάντησίν των, εἶπεν ὁ ἱατρός ὑψώσας μετὰ μεγάλῃς ἐπιστημότητος τὸν δεικτὴν δάκτυλον. Ἐντὸς ὀλίγου ἡ ἀπάντησις αὕτη θὰ ἔχη σπουδαῖα ἐπακόλουθα.»

Ὁ πάρεδρος προσεπάθησε νὰ φανῇ ὅσον ἡδύνατο σοδαρὸς, καὶ ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν ῥάβδον, σύμβολον τοῦ ἀξιωματός του.

«Σημειώσατε καλῶς ὅτι πρόκειται ἀπλοῦν ζήτημα ταυτότητος, εἶπεν ὁ ἱατρός.

— Ἐχετε πληρέστατα δίκαιον, σέρ, εἶπεν ὁ πάρεδρος βήχων σφοδρῶς, διότι κενώσας ἐν βίᾳ τὸ κανάτιόν του ὀλίγον ἔλειψε νὰ πνιγῇ.

— Ἀνθρώποι κακόβουλοι ἀποπειρῶνται νὰ εἰσδύσωσι διὰ νυκτὸς εἰς μίαν οἰκίαν, εἶπεν ὁ ἱατρός. . . . Τετραγαγμένοι ἐκ τῆς αἰφνιδίας ταύτης ἐπιθέσεως, δύο ἄνθρωποι διαβλέπουσιν ἐν τῷ σκότειν, διὰ μέσου τοῦ καπνοῦ τῆς πυρίτιδος ἐν παιδίον. Τὴν ἐπαύριον ἐν παιδίον παρουσιάζεται εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν, κρούει τὴν θύραν, καὶ ἐπειδὴ ἔχει δεμένον τὸν βραχίονά του οἱ δύο ἐκείνοι ἄνθρωποι τὸ συλλαμβάνουσι διὰ τῆς βίας. Οὕτω δὲ πράττοντες, ἐκθέτουσι τὴν ζωὴν του εἰς μέγαν κίνδυνον, καὶ ὀρκίζονται ἀκολούθως ὅτι αὐτὸ εἶναι ὁ κλέπτης. Τώρα μένει νὰ μάθωμεν ἂν τὰ πράγματα πιστοποιῶσι τὴν ἀλήθειαν τῶν καταθέσεων τῶν δύο αὐτῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἰς τί οὗτοι ἐκτίθενται.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος, κἀνείς δὲν ἀμφισβάζει, εἶπεν ὁ πάρεδρος, προσκλίνας εὐσεβάστως.

— Σᾶς ἐρώτῶ καὶ πάλιν, ἀνεκραύγασεν ὁ ἱατρός βροντοφώνως, δύνασθε νὰ βεβαιώσητε ἐπισήμως μετ' ὅρκου τὴν ταυτότητα τοῦ παιδίου;»

Ὁ Μπρίττλς καὶ ὁ Τζάιλς προσέβλεπον ἀλλήλους ἀμηχανοῦντες. Ὁ πάρεδρος ἐπέθηκε τὴν χεῖρα ὀπισθεν τοῦ ὠτός, ὅπως μὴδὲ λέξις τῆς ἀπαντήσεώς των τοῦ διαφύγῃ. Ἀμφότεροι δ' αἰθεράπαινοι καὶ ὁ γανωτῆς προέκυψαν τὸ σῶμά των ἵνα ἀκούσωσιν εὐκρινέστερον, καὶ ὁ ἱατρός ἔστρεψε περὶ αὐτὸν ἐταστικὸν βλέμμα, ὅτε ἡκούσθη κρούμενος ὁ κώδων τῆς θύρας καὶ συγχρόνως κρότος ἀμάξης.

«Νᾶ ἡ ἀστυνομία! ἀνεκραύγασεν ὁ Μπρίττλς, λίαν ἀνακουφισθείς.

— Ποία ἀστυνομία; εἶπεν ὁ ἱατρός, ταραχθεὶς καὶ οὗτος.

— Οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Μπόου Στρήτ (Bowstreet), προσέθηκεν ὁ Μπρίττλς, λαβὼν ἐν κηρίον ἵνα φέξῃ· ὁ κύριος Τζάιλς καὶ ἐγὼ τοὺς εἰδοποιήσαμεν ἀπὸ τοῦ πρώτου.

— Πῶς! ἀνεφώνησεν ὁ ἱατρός.

— Μάλιστα, σέρ, εἶπεν ὁ Μπρίττλς, ἔστειλα δύο ἀράδες γράμμα τὸ πρῶτ' μὲ τὸ λεωφορεῖον, καὶ ἀπορούσα μάλιστα πῶς δὲν ἤρχοντο προτῆτερα.

— Ἄ, τοὺς παρηγγείλατε νὰ ἔλθωσι! Εἰς τὸ διαβόλον νὰ πᾶν τὰ λεωφορεῖα! Ὅλοι μπουφοὶ νὰ ἦσθε!» εἶπεν ὁ ἱατρός σπεύσας νὰ ἐξέλθῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἡ θέσις τοῦ Ὀλιβερ δεινοῦται.

«Ποῖος εἶναι; ἡρώτησεν ὁ Μπρίττλς ἡμιανοίξας τὴν θύραν, χωρὶς νὰποσύρῃ τὴν ἄλυσιν, καὶ θείας τὴν χεῖρα πρὸ τοῦ κηρίου, ὅπως κάλλιον ἴδῃ.

— Ἀνοίξατε, ἀπεκρίνατο μία φωνή· εἶναι οἱ

ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐκ Μπόου Στρήτ, τοὺς ὁποίους ἐζητήσατε σήμερον τὸ μεσημέριον.»

Ἐνθαρρυνθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων, ὁ Μπρίττλς ἤνοιξεν ἐντελῶς τὴν θύραν, καὶ εὐρέθη ἐνῶπιον ἀνδρὸς μεγαλοπρεποῦς, μακρὸν φέροντος ἐπενδύτην, ὅστις εἰσῆλθε χωρὶς λέξιν νὰ εἴπῃ καὶ ἐσπόγγισεν τὰ ὑποδήματά του ἐπὶ τῆς ψιάθου ἀφελέστατα, ὥστε εὐρίσκετο ἐν τῇ οἰκίᾳ του.

«Στείλατε ἀμέσως κἀνένα νὰ βοηθήσῃ τὸν σύντροφόν μου, παλληκάρι μου, εἶπεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος. Φυλάττει τὴν ἄμαξάν· ἔχετε σταῦλον, ὅπου νὰ ἔμβῃ ἡ ἄμαξά δι' ὀλίγον καιρόν;»

Ὁ Μπρίττλς ἀπήντησε καταφατικῶς καὶ ἔδειξε τὸν σταῦλον. Ὁ ἀστυνομικὸς ἀνὴρ ἐπέστρεψε διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν σύντροφόν του νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἄμαξάν, ἐν ᾧ ὁ Μπρίττλς ἐφώτιζε, θαυμάζων αὐτοὺς. Τούτου γενομένου ἐπὶ νῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν· ὠδήγησαν αὐτοὺς εἰς τινὰ αἵθουσαν, ὅπου ἐξέβαλον τοὺς πέλους καὶ τοὺς ἐπενδύτας των καὶ ἐφάνησαν οἱ οἱ ἦσαν. Ὁ κρούσας τὴν θύραν ἦν ἀνὴρ ῥωμαλέος, ἀναστήματος μετρίου, πεντηκοντούτης περίπου· εἶχε κόμην μέλαιναν καὶ στιλπνὴν, παραγναθίδας, γρογγύλον πρόσωπον καὶ ὀξεῖς ὀφθαλμούς. Ὁ ἕτερος εἶχε πυρρὰν καὶ οὐλὴν τὴν κόμην, καὶ οὐχὶ εὐχάριστον φυσιογνωμίαν, ῥίνα ἀνάσιμον καὶ ἀπαίσιον βλέμμα.

«Εἴπετε εἰς τὰ αὐθεντικά σας ὅτι ὁ Μπλάδερς (Blathers) καὶ ὁ Ντάφ (Duff) εὐρίσκονται ἐδῶ, εἶπεν ὁ πρῶτος θαυμάσας διὰ τῆς χειρὸς τὴν κόμην του καὶ ἀποθεῖς ἐπὶ τῆς τραπέζης ζεῦγος χειροπεδῶν. . . Ἄ, καλημέρα σας, σέρ. Ἡμπορῶ νὰ σας εἴπω δύο λέξεις ἰδιαιτέρως;»

Αἱ λέξεις αὗται ἀπηυθύνοντο πρὸς τὸν κύριον Λόσμπερν, ὅστις ἐφάνη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν, καὶ νεύσας εἰς τὸν Μπρίττλς νὰ ἐξέλθῃ, εἰσῆγαγε τὰς δύο κυρίας καὶ ἐκλείσει τὴν θύραν.

«Ἰδοὺ ἡ οἰκοδέσποινα,» εἶπε δείξας τὴν κυρίαν Μαινλάη.

Ὁ κύριος Μπλάδερς ἐχαίρετ' ἐκκαλεσθεὶς δὲ νὰ καθήσῃ, ἔλαβεν ἐν κάθισμα, ἀπέθηκε τὸν πέλόν του χαμαὶ καὶ ἐνευσεν εἰς τὸν Ντάφ νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον· ὁ τελευταῖος οὗτος, ὅστις δὲν ἐφαίνετο συνειθισμένος ὡς ὁ κ. Μπλάδερς εἰς τὴν συναναστροφὴν τῶν μεγάλων, καὶ ὅστις λίαν ἐστενοχωρημένος εὐρίσκετο, ἐκάθησε μετ' ὀρμῆς καὶ διὰ νὰ δείξῃ μεγάλην σοβαρότητα, ἐπέθηκεν ἐπὶ τῶν χειλέων τὴν λαβὴν τῆς ῥάβδου του.

«Τώρα ἂς δμυλίσωμεν περὶ τῆς ἐνταῦθα γενομένης ἀποπειράς κλοπῆς διὰ ῥήξεως, εἶπεν ὁ Μπλάδερς. Πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα;»

Ὁ κύριος Λόσμπερν, ὅστις ἤθελε νὰ κερδήσῃ καιρὸν, διηγήθη τὴν ὑπόθεσιν διὰ μακρῶν καὶ μετὰ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν, ἐν ᾧ οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντάφ ἐδείκνυν ὅτι κατα-

νοοῦσι κατὰ βάθος τὸ πρᾶγμα, ἀνταλλάσσοντες ἔστιν ὅτε βλέμμα συνεννόησεως.

«Οὐδὲν δύναμαι νὰ ἐπιβεβαιώσω πρὸ τῆς ἐπιτοπίου ἐρεῦνης, εἶπεν ὁ Μπλάδερς· φρονῶ ὁμῶς, καὶ εἰς τοῦτο πιστεύω ὅτι δὲν προτρέχω τῶν πραγμάτων, ὅτι τὴν πρᾶξιν ταύτην δὲν ἐξετέλεσε κάποιος. Τί λέγετε, Ντάφ;

— Ὅχι βέβαια, ἀπεκρίνατο ὁ Ντάφ.

— Ἰνα αἱ κυρία καταλάβωσι τὴν λέξιν κάποιος, ὑποθέτω ὅτι ἐννοεῖτε διὰ τούτου, πῶς ὁ κλέπτης δὲν εἶναι χωρικός, ἀλλὰ κάποιος τοῦ Λονδίνου, εἶπεν ὁ κύριος Λόσμπερν μειδιῶν.

— Ἀκριβῶς αὐτὸ, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Μπλάδερς. Ἄλλο τίποτε δὲν εἰζεύρετε;

— Ὅχι, εἶπεν ὁ ἱατρός.

— Ποῖον εἶναι λοιπὸν αὐτὸ τὸ παιδίον, περὶ τοῦ ὁποῖου λέγουσιν οἱ ὑπηρεταί; ἡρώτησεν ὁ Μπλάδερς.

— Τίποτε ἀπολύτως! εἶπεν ὁ ἱατρός. Εἰς ἀνόητος ὑπηρετῆς ἐφαντάσθη ἀπὸ τὸν τρόμον του, ὅτι τὸ παιδίον συνήργησε, Κύριος οἶδε πῶς, εἰς τὸ κακούργημα. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι αὐτόχρημα παραλογισμός.

— Δὲν το εἰζεύρομεν αὐτὸ, παρετήρησεν ὁ Ντάφ.

— Πολὺ ὀρθῶς, προσέθηκεν ὁ Μπλάδερς ἐπιδοκιμάζων διὰ νεύματος τὴν παρατήρησιν τοῦ συντρόφου του, καὶ παίζων ἀφελῶς μὲ τὰς χειροπέδας, ὡς νὰ ἦσαν αὗται ὀρχηστικαὶ κατανίδες. Τί εἶναι αὐτὸ τὸ παιδίον; ὁποίας πληροφορίας περὶ ἐαυτοῦ παρέχει; πόθεν ἔρχεται; Δὲν ἔπασσε βέβαια ἐξ οὐρανοῦ, ἢ ὅχι, σέρ;

— Ὅχι βεβαίως, ἀπεκρίνατο ὁ ἱατρός, ἀμνηχάνως βλέπων τὰς κυρίας· εἰζεύρω ὅλην τὴν ἱστορίαν του, ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ θὰ δμυλίσωμεν ἀργότερα. Ἐπιθυμεῖτε πρὸ παντὸς ἄλλου, ὑποθέτω, νὰ ἴδῃτε τὸ μέρος, ὁποῦ οἱ κλέπται ἀπεπειράθησαν νὰ εἰσέλθωσι.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπήντησεν ὁ κύριος Μπλάδερς. Ἀναγκαιοτάτη μᾶς εἶναι κατὰ πρῶτον ἡ ἐπιτόπιος ἐρεῦνα, τοὺς δὲ ὑπηρετάς ἀνακρίνομεν κατόπιν. Αὕτη εἶναι ἡ συνήθης ὁδὸς τῆς διαδικασίας.»

Ἐκόμισαν φῶτα, καὶ οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντάφ, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ παρέδρου, τοῦ Μπρίττλς, τοῦ Τζάιλς, ἐνὶ λόγῳ ὑπὸ πάντων τῶν ὑπηρετῶν, μετέβησαν εἰς τὸ μικρὸν πλυντήριο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου, ἐξήτασαν τὸ παρὰ θυρὸν ἐσωτερικῶς, εἶτα ἐξελθόντες ἐξήτασαν αὐτὸ καὶ ἐξωτερικῶς. Ἐλαβον ἐν κηρίον διὰ νὰ παρατηρήσωσι τὸ θραυσθὲν παραθυρόφυλλον, ἕνα φανὸν διὰ γάνακαλύψωσι τὰ ἔχνη τῶν βημάτων, καὶ ἐν δίκρανον διὰ νὰνερευνήσωσι τοὺς θάμνους. Τούτων δὲ πάντων τελεσθέντων, ἐν μέσῳ εὐλαβοῦς σιγῆς τῶν περιεστώτων, οἱ κύριοι Τζάιλς καὶ Μπρίττλς προσεκλήθησαν νὰ ἐκθέσωσιν ὅσα διέπραξαν κατὰ τὴν προλαβοῦσαν νύκτα· τὴν

ἐκθεσίν των ταύτην ἡναγκάσθησαν νὰ ἐπαναλάβωσιν ἐξ ὁρᾶς κατὰ συνέχειαν ἀντὶ μιᾶς· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπὶ μιᾶς μόνον περιπτώσεως εὐρέθησαν διαφωνοῦντες, ἐν τέλει ὅμως ἐπὶ μιᾶς δωδεκάδος. Εἶτα ὁ Μπλάδερς καὶ ὁ Ντάφ διέταξαν ὅλους νὰ ἐξέλθωσι, καὶ συνεσκέφθησαν ἐπὶ μακρὸν μετὰ τοσαύτης μυστικότητος καὶ ἐπιστημότητος, ὥστε πρὸς τὴν συνδιάσκεψιν αὐτῶν παραβαλλόμενον οἰονδήποτε συμβούλιον ἐξόχων ἱατρῶν περὶ οἰαςδὴποτε σοβαρᾶς ἀσθενείας, θὰ ἐφαίνετο παιδιὸν παίγνιον.

Διαρκούσης τῆς συσκέψεως αὐτῶν, ὁ ἱατρὸς περιεπάτει ἐν τῇ πλησίον αἰθούσῃ, ἀμνηχανὼν καὶ σφόδρα τεταραγμένος, ἐν ᾧ ἡ κυρία Μαιουλάκη καὶ ἡ Ρόζα προσέβλεπον ἀλλήλας ἀνῆσυχοι.

«Τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν ὁ κύριος Λόσμπερν σταθεῖς ἀποτόμως, ἀφ' οὗ διέτρεξε τὴν αἰθούσαν μεγάλοις βήμασι, δὲν εἰξέυρω τί νὰ κάμω.

— Φρονῶ, εἶπεν ἡ Ρόζα, ὅτι ἂν διηγηθῇ τις εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους πιστῶς τὴν ἱστορίαν τοῦ δυστυχοῦς παιδίου, θὰ ἐκλείψῃ πᾶσα κατ' αὐτοῦ ὑποψία.

— Σφόδρα ἀμφιβάλλω, ἀγαπητὴ μίς, εἶπεν ὁ ἱατρὸς σείσας τὴν κεφαλὴν. Οὐδόλως πιστεύω ὅτι ἀρκεῖ τοῦτο νὰ ποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, οὐδὲ μάλιστα εἰς ἀνωτέρους τούτων δημοσίους λειτουργούς. «Μεθ' ὅλα ταῦτα, θὰ εἰπωσι, τί εἶναι αὐτὸ τὸ παιδίον; Τυχροδίωκτης.» Ἄλλως δὲ, ἡ ἱστορία του κρινομένη συμφώνως πρὸς τὰ συνήθως γινόμενα καὶ τὸν κοινὸν νοῦν, εἶναι λίαν ἀπίθανος.

— Ὑμεῖς ὅμως δὲν ἀμφιβάλλετε περὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ Ρόζα.

— Ἐγὼ παραδέχομαι αὐτὴν, ὥσθ παραδόξος καὶ ἂν φαίνεται, ἐξηκολούησε λέγων ὁ ἱατρὸς· καὶ ἴσως οὕτω πράττων φέρομαι πολὺ ἀνόητα· οὐδαμῶς ὅμως πιστεύω ὅτι τὴν αὐτὴν ἀξίαν θὰ ποδώσωσιν εἰς ταύτην καὶ πολὺ πειροὶ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι.

— Διὰ τί ὅχι; ἠρώτησεν ἡ Ρόζα.

— Διὰ τί; καλὸν μου παιδίον, ἀπεκρίνατο ὁ ἱατρὸς· διότι ἡ ἱστορία αὕτη ἐξεταζομένη ὡς ἐκείνοι ἐξετάζουσι τὰ πράγματα, φαίνεται ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις οὐχὶ εὐχάριστος· τὰ κατ' αὐτοῦ μαρτυροῦντα εἰσὶ φανερά καὶ ἀποδεδειγμένα, τὰ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ ἀσφαῖ καὶ ἀόριστα. Ἀλλ' οἱ κύριοι ἐκεῖνοι ἀπαιτοῦσι πάντοτε τὰς αἰτίας καὶ τὸν λόγον τῶν πραγμάτων καὶ οὐδὲν παραδέχονται ἄνευ ἀποδείξεων ἐπαρκῶν. Κατὰ τὴν ἰδίαν του ὁμολογίαν, βλέπετε ὅτι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου συζῇ μετὰ κλεπτῶν· συνελήφθη ἅπαξ καὶ προσήλθῃ ἐνώπιον τοῦ πταισματοδίκου, κατηγορούμενος ὅτι ἐκλεψεν ἐν μανδίῳ ἐκ τοῦ θυλακίου κυρίου τινός. Ἀνηπάγη διὰ τῆς βίας ἐκ τῆς κατοικίας τοῦ κυρίου ἐκείνου, καὶ ἤχθη εἰς μέρος ὅπου δὲν δύναται νὰ ὀρίσῃ καὶ οὐ ἀ-

γνοεῖ τὴν θέσιν. Ἀκολούθως ἔφερον αὐτὸν εἰς Τσέρτσυ ἄνθρωποι λίαν ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὡς φαίνεται, καὶ ἐξηνάγκασαν αὐτὸν ἐκόντα ἀέκοντα νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς μίαν οἰκίαν διὰ τινος παραθύρου ὅπως διευκολύνη τὴν κλοπὴν· ἀκριβῶς δὲ καθ' ἣν στιγμὴν ἐσκόπει νὰ ἐπικληθῇ βοήθειαν, ὅπου πασιφανῶς θὰ πεδείκνυ τὴν ἀθωότητά του, πληγώνεται, ὡς ἂν πάντα συνώμνουν ὅπως ἐμποδίσωσιν αὐτὸν τοῦ νὰ κάμῃ ἀγαθὴν τινα πράξιν. Πάντα ταῦτα φαίνονται εἰς ὑμᾶς ἀρκούντως σαφεῖς;

— Εἶναι πολὺ παράδοξα, τὸ ὁμολογῶ, εἶπεν ἡ Ρόζα, μειδιῶσα διὰ τὴν μεγάλαν τοῦ ἱατροῦ ζωηρότητα. Οὐδὲν ὅμως πάλιν βλέπω τὸ ἀποδεικνύον τὴν ἐνοχλὴν τοῦ δυστυχοῦς παιδίου.

— Ὅχι, ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίνατο ὁ ἱατρὸς. Τοιαῦτα εἶναι αἱ γυναῖκες πάντοτε! οἱ ὄρατοί των ὀφθαλμοί, εἴτε ἐπ' ἀγαθοῦ εἴτε ἐπὶ κακοῦ, ἐν μόνον μέρος βλέπουσι τοῦ ζητήματος, καὶ πάντοτε ἐκεῖνο, ὅπου ἐκ πρώτης ἐντυπώσεως εἶδον.»

Καὶ μετὰ τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο, ὁ ἱατρὸς ἐπαναθεῖς τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκια, ἤρχισε καὶ αὐθις νὰ βηματίζῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ.

«Ὅσω πλέον τὸ σκέπτομαι, τόσω πλέον πείθομαι, εἶπεν, ὅτι ἂν τὰ πάντα ὁμολογήσωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, αὐτοὺς, θὰ ἐμπερεδύσωμεν τὸ πρᾶγμα καὶ θὰ δυσχεράνωμεν τὴν ὑπόθεσιν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδόλως θὰ πιστεύωσιν τοὺς λόγους ἡμῶν, καὶ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ παιδίον μὴ καταδικασθῇ, ἡ δημοσίότης τῶν ἐπιβαρυνουσῶν αὐτὸ ὑπονοιῶν θὰ παρενέβαλε σπουδαῖον κώλυμα εἰς τὰς ἀγαθὰς καὶ φιλανθρώπους ὑμῶν ὑπὲρ αὐτοῦ προθέσεις, καὶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ὑμῶν νὰ τον ἐξαγάγητε τῆς ἀθλιότητος.

— Θεέ μου, ἀγαπητὲ ἱατρε, τί νὰ κάμωμεν τότε; εἶπεν ἡ Ρόζα. Διὰ τί προσεκάλεσαν αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους;

— Τῷ ὄντι! ἀνεφώνησεν ἡ κυρία Μαιουλάκη. Πολὺ θὰ νύχαριστούμην ἐὰν ἔφευγον μίαν ὥραν ἀρχήτερα.

— Ἐν μόνον μέσον ὑπολείπεται, εἶπε τέλος ὁ κύριος Λόσμπερν, καθήσας ἐν ἀποθαρρύνσει, νὰ προσενηθώμεν μετὰ μεγάλης θρασύτητος. Ὁ σκοπὸς ὅν προτιθέμεθα εἶναι ἐπαινετός, καὶ τοῦτο δικαιολογεῖ ἡμᾶς. Τὸ παιδίον κατέχεται ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ, καὶ ἀδυνατεῖ νὰ ὁμιλήσῃ, τοῦτο τοῦλάχιστον εἶναι μέγα κέρδος. Ποιήσωμεν τὸ κατὰ δύναμιν, καὶ ἂν δὲν ἐπιτύχωμεν, τὸ σφάλμα δὲν θὰ ᾔνοι ἰδικόν μας. . . . Εἰσελθετε!

— Λοιπὸν, σὲρ, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, εἰσελθὼν μετὰ τοῦ συντρόφου του καὶ κλείσας ἐπιμελῶς τὴν θύραν προτοῦ νὰ συμπληρώσῃ τὸν λόγον του, τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο συμπεφωνημένον.

— Τί διάβολον ἐννοεῖται μὲ τὸ συμπεφωνημένον; ἠρώτησεν ὁ ἱατρὸς ἀνυπομόνως.

— Λέγομεν περὶ μιᾶς κλοπῆς, ὅτι ἦτο πρᾶγμα συμπεφωνημένον, κυρία μου, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, ἀποταθεὶς πρὸς τὴν κυρίαν Μαιουλάκη καὶ τὴν Ρόζαν, ὡς εἰ συνεπᾶθει διὰ τὴν ἀμάθειάν των, ἐν ᾧ ὥκτειρε καὶ περισφρόνει τὴν τοῦ ἱατροῦ, ὅτι ἦτο πρᾶγμα συμπεφωνημένον, ὅταν καὶ οἱ ὑπηρετῶντες εἰσὶ συνένοχοι.

— Οὐδεὶς ὑπωπτεύθη αὐτοὺς, εἶπεν ἡ κυρία Μαιουλάκη.

— Δυνατὸν, κυρία μου, ἀπεκρίνατο ὁ Μπλάδερς· ἡμποροῦσε ὅμως νὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὴν οὐρανὸν των μέσα.

— Καὶ τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἔχουσιν ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτοὺς, προσέθηκεν ὁ Ντάφ.

— Φρονοῦμεν ἐπίσης, ἐξηκολούησε λέγων ὁ Μπλάδερς, ὅτι οἱ κλέπται ἤλθον ἐκ Λονδίνου· διότι ἡ κλοπὴ ἦτο ἐσχεδιασμένη μὲ μεγάλην τέχνην.

— Ἀλήθεια, πολὺ καλὴ δουλειά, παρετήρησεν ὁ Ντάφ ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Ἦσαν δύο, προσέθηκεν ὁ Μπλάδερς, καὶ εἶχον μαζί των καὶ ἓν παιδίον, αὐτὸ εἶναι φῶς φανερόν, μόνον ἂν ἴδῃ τις τὸ παράθυρον· ταῦτα μόνον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Τώρα, πηγαίνουμεν ἀμέσως, ἂν ἀγαπᾶτε, νὰ ἴδωμεν καὶ τὸ παιδίον ἐπάνω.

— Οἱ κύριοι θὰ πάρωσιν ὅμως ἐν πρώτοις κάτι τι, κυρία Μαιουλάκη; εἶπεν ὁ ἱατρὸς περιχαρῆς, ὡσεὶ αἰφνιδία τις ἐμπνευσις ἐπῆλθεν αὐτῷ.

— Βεβαιότατα, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ ἡ Ρόζα μετὰ ζωηρότητος· ἀμέσως μάλιστα, ἐὰν οἱ κύριοι ἀγαπῶσιν.

— Εὐχαρίστως, μίς, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, σπογγίσας διὰ τῆς χειρίδος τοῦ ἐνδύματός του τὸ στόμα. Ἡ ἐργασία αὕτη φέρει δίψαν. Ὅτι εὐρεθῇ πρὸ χειρὸν, μίς· μὴ λαμβάνετε ἐνόχλησιν πρὸς χάριν μας.

— Τί ἀγαπᾶτε νὰ πάρητε; ἠρώτησεν ὁ ἱατρὸς, ἀκολουθῶν τὴν νεάνίδα εἰς τὸ ἐφοφυλάκειον.

— Ἄν δέν σας φέρῃ ἐνόχλησιν, μίαν στάλαν ῥώμι, σὲρ, ἀπεκρίνατο ὁ Μπλάδερς. Ἐκάμνε πολὺ ψυχὸς εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἓνα ποτήριον ῥώμι πολὺ θερμαίνει τὸ αἷμα.»

Τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν ὁμολογίαν ταύτην ἐποίησε πρὸς τὴν κυρίαν Μαιουλάκη, ἥτις ἤκουσεν αὐτὴν προσηκῶς· ὁ ἱατρὸς εὗρε καιρὸν ἐν τούτοις νὰ ἐξέλθῃ.

«Ἄ, κυρία μου, εἶπεν ὁ Μπλάδερς, σφίγγας δι' ὅλης τῆς παλάμης τὸ ποτήριον καὶ πλησιάζας αὐτὸ εἰς τὰ χεῖλη του· ἀπὸ αὐτὰς τὰς ὑποθέσεις, πολλὰς φοβερὰς εἶδα εἰς τὸν βίον μου.

— Μπλάδερς, ἐνθυμεῖσθε τὴν κλοπὴν ἐκείνην, ὅπου ἔγινεν εἰς τὸ Ἐντμοντον; ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κύριος Ντάφ, ὑποβοηθῶν τὴν μνήμην τοῦ συναδέλφου του.

— Ναί, ἦτο κλοπὴ ἀπαράλλακτος καθὼς τὴν χθεςινήν, εἶπεν ὁ Μπλάδερς. Αὐτὴν τὴν ἔκαμεν ὁ Κόνκυ Τσίγκουνηντ (Conkey Chickweed), ἡ ὄχι;

— Ὅλα τὰ περνᾶτε εἰς τὸν λογαριασμόν του, ἀπεκρίνατο ὁ Ντάφ. Ἀλλ' εἶμαι βέβαιος πῶς τὴν ἔκαμεν ἡ οἰκογένεια Πέτ, καὶ ὁ Κόνκυ ἐνεῖχετο εἰς αὐτὴν ὅσον καὶ ἐγὼ.

— Ἐλα δά! ἀνταπήνησεν ὁ κύριος Μπλάδερς, τὸ εἰξεύρω πολὺ καλὰ, νομίζω. Δὲν ἐνθυμεῖσθε λοιπὸν, πῶς ὁ Κόνκυ ἄρῃσε νὰ τον κλέψουν τὰ χρήματά του; Καὶ τί κρότον ἔκαμεν αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις; Ἦτο σωστὸν μυθιστόρημα!

— Τί ἦτο λοιπὸν αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις; ἠρώτησεν ἡ Ρόζα, φλεγόμενη ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ φέρῃ εἰς εὐθυμίαν τοὺς ὀχληροτάτους ἐκείνους ἐπισκέπτας.

— Ἦτο κλοπὴ πρωτάκουστος, μίς, εἶπεν ὁ Μπλάδερς. Ὁ ἐν λόγῳ Κόνκυ Τσίγκουνηντ . . .

— Κόνκυ θὰ εἴπῃ μυταρᾶς, κυρία, εἶπε διακόψας αὐτὸν ὁ Ντάφ.

— Ἀλλ' ἡ κυρία τὸ εἰξεύρει κάλλιστα, ἡ ὄχι; ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπλάδερς. Πάντοτε μὲ διακόπτετε, Ντάφ. Ὁ Κόνκυ Τσίγκουνηντ λοιπὸν οὗτος εἶχεν ἐν καπηλεῖον ἐπὶ τῆς οδοῦ τοῦ Μπαίτλμπριτζ, ὅπου πολλοὶ νέοι λόρδοι ὑπήγαγον καὶ ἐβλεπον τὰς ἀλεκτρονομαχίας κτλ. Ἐγὼ ὁ ὁποῖος μετέβαινον ἐκεῖ συχνά, δύναμαι νὰ σας βεβαιώσω, ὅτι ἡ δουλειά του ὑπήγαγεν ἐξαιρέτα. Ἀλλ' ἔξαφνα μίαν νύκτα τοῦ κλέπτουν τριακοσίας εἰκοσι ἐπτὰ λίρας, ἀπὸ μίαν πάννην σακκούλαν· τοῦ ἐκλάπησαν δὲ ἀπὸ τὸν κοιτῶνά του, κατὰ τὰ χαράγματα, ἀπὸ ἓνα ἄνθρωπον πολὺ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐν ἐμπλαστρὸν εἰς τὸν ὀφθαλμόν του, καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε κρυβῇ ὑποκάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτιον καὶ ὅταν ἐξετέλεσε τὴν κλοπὴν ἐπήδησεν ἀπὸ τὸ παράθυρον, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα. Ἀλλ' ὁ Κόνκυ ἦτο καὶ ἐκεῖνος γρήγορος, ἐξύπνησεν ἅμα ἤκουσε τὸν κρότον, ἐπήδησε κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι του, ἐπυροβόλησε τὸν κλέπτην, καὶ ἐξύπνησεν ὅλους τοὺς γείτονας. Ὅλοι λοιπὸν ἐσηκώθησαν εἰς τὸ ποδάρ, ἠρέυνθησαν πανταχοῦ, καὶ εὗρον ὅτι ὁ Κόνκυ ἐπλήγωσε τὸν κλέπτην, διότι παρετηροῦντο ἔχνη αἵματος μέχρις ἐνὸς τοίχου, πολὺ ἀπέχοντος, καὶ πέραν τούτου τίποτε. Ἐνεκὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ χρηματοδέματος ὁ Τσίγκουνηντ κατεστράφη, καὶ τὸ ὄνομά του ἐτυπώθη εἰς τὴν ἐφημερίδα μετὰ τῶν πτωχευσάντων. Ἐγένετα συνεισφορά πρὸς σὺνδρομὴν τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ, τοῦ ὁποῖου τὸν ἐγκέφαλον διετάραξεν ἡ συμφορὰ ὅπου ἔπαθε, καὶ ὁ ὁποῖος ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας περιέτρεχε τὰς οδοὺς τίλλων τὴν κόμην του καὶ ἐν τοιαύτῃ ἀπελπισίᾳ, ὥστε πολλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ ἀποθάνῃ. Μίαν ἡμέραν ἔρχεται κατὰ τρομασμένους εἰς τὸ κατὰστημα τῆς ἀστυνομίας, ὁμιλεῖ ἰδιαιτέρως μὲ τὸν ὑπαστυνόμον, ὁ

ὁποῖος μετὰ πολλοὺς λόγους σημαίνει τὸν κώδωνα, προκαλεῖ τὸν Ἰάκωβον Σπάρκας (Jem Spyers)—ὁ Σπάρκας ἦτο ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος δραστηριώτατος—καὶ τῷ λέγει νὰ τρέξῃ νὰ βοηθήσῃ τὸν κύριον Τσίγκουνητ πρὸς σύλληψιν τοῦ κλέπτου. «Θὰ πιστεύσητε, Σπάρκας, εἶπεν ὁ Τσίγκουνητ, ὅτι τὸν εἶδα χθὲς τὸ πρωῒ νὰ περάσῃ ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν πόρταν μου;—Καὶ διατί δὲν τὸν ἄρπαξες ἀπὸ τὸν λαιμὸν ἀμέσως; ἠρώτησεν ὁ Σπάρκας.

«—Ἐτρόμαξα τόσῳ πολὺ, ὥστε πιστεύω ὅτι ἤμπορουνε κανεὶς νὰ με σκοτώσῃ μὲ ἐν περὶν, ἀπεκρίθη ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἄνθρωπος· ἀλλὰ τὸν ἔχονεν εἰς τὸ χέρι μας, διότι τὸν εἶδον καὶ τὸ βράδυ νὰ περάσῃ μετὰ τῶν δέκα καὶ τῶν ἑνδεκα τῆς νυκτός.»

«Ἀμέσως ὁ Σπάρκας λαμβάνει ἐν καθαρὸν ὑποκάμισον καὶ ἐν κτένιον, διὰ νὰ ἔχῃ νὰ ἀλλάξῃ καθ' ἡν περίπτωσιν ἤθελεν ἀπουσιάσει ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ἀναχωρεῖ, καὶ ὑπάγει καὶ παραφυλάττει εἰς ἐν παράθυρον τοῦ καπηλείου, ὅπισθω ἀπὸ ἐν μικρὸν κόκκινον παραπέσασμα, φορῶν καὶ τὸν πῖλόν του καὶ ἔτοιμος νὰ ἐφορμήσῃ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ κατὰ τοῦ κλέπτου· ἵστατο ἐκεῖ, τὴν ἐσπέραν ὅλην, καπνίζων τὴν πίπαν του, ὅταν αἰφνης ἀκούει τὸν Τσίγκουνητ νὰ φωνάζῃ· «Νά τοι! κλέπτῃς! φονιάς!» Ὁ Ἰάκωβος Σπάρκας ὀρμᾷ ἔξω, καὶ βλέπει τὸν Τσίγκουνητ νὰ τρέχῃ εἰς τὰ τέσσαρα, φωνάζων μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν. Ἀκολουθεῖ αὐτὸν, συναρπάζεται κόσμος, καὶ ὅλοι κραυγάζουσι, «Κλέπτῃς! κλέπτῃς!» Ὁ Τσίγκουνητ ἐξηκολούθει νὰ τρέχῃ καὶ νὰ φωνάζῃ, ὡς ἂν δαιμονισμένος. Ὁ Σπάρκας τὸν χάνει πρὸς στιγμὴν εἰς τὸ στρίψιμον ἐνὸς δρόμου, τὸν καταφθάνει ἀμέσως κατόπιν, βλέπει πολλοὺς ἀνθρώπους συνηρσιμένους, ὀρμᾷ εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ φωνάζει· «Ποῦ εἶναι ὁ κλέπτῃς;—Νά πάρῃ ἡ ὀργή, λέγει ὁ Τσίγκουνητ, μοῦ ἐξέφυγε καὶ πάλιν!»

«Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι ὅτι οὐδαμοῦ κατώρθωσαν νὰ τὸν ἀνέρωσι καὶ ἐπαγγέλλον εἰς τὸ καπηλεῖον. Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωῒ ὁ Σπάρκας τοποθετεῖται εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, ὅπισθω ἀπὸ τὸ παραπέτασμα, παραφυλάττων νὰ εἶδῃ πότε θὰ διέλθῃ ὁ ὑψηλὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, μὲ τὸ μαῦρον ἑμπλαστρὸν εἰς τὸν ὀφθαλμόν· ἀλλ' ὅτε ἐκάρησε νὰ αναπαυθῇ ὀλίγον ἀκούει τὸν Τσίγκουνητ, ὁ ὁποῖος ἤρχισε πάλιν τὰς φωνὰς «Κλέπτῃς! κλέπτῃς!» καὶ ὁ ὁποῖος τὸ ἔβαλε 'ς τὰ πόδια. Ὁ Σπάρκας τρέχει κατόπιν του, κάμνει διπλάσιον δρόμον ἀπὸ τὴν προτεραίαν, ἀλλὰ κλέπτῃς οὐδ' ἐφάνη. Ἡ αὐτὴ σκηνὴ ἐγένετο καὶ μίαν ἢ δύο φορὰς ἀκόμη. Οἱ γείτονες ἔλεγον, ἄλλοι μὲν πῶς ὁ διάβολος ἔκλεψε τὸν Τσίγκουνητ καὶ ἤρχετο διὰ νὰ τὸν σκάζῃ, καὶ ἄλλοι πῶς ὁ ταλαίπωρος Τσίγκουνητ παρεφρόνησεν ἀπὸ τὴν λύπην του.

— Ἀλλ' ὁ Ἰάκωβος Σπάρκας τί λέγει; ἠρώτησεν ὁ ἱατρός, ὅστις εἶχεν ἐπανέλθει.

— Πολὺν καιρὸν, ἐξηκολούθησεν ὁ Μπλάδερς, ὁ Ἰάκωβος Σπάρκας δὲν ἔλεγε τίποτε, ἀλλὰ χωρὶς νὰ το δεικνύῃ ἐπρόσεχε πολὺ εἰς ὅ,τι συνέβαινε γύρω του, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι εἴξευρε κάλλιστα τὸ ἐπάγγελμά του. Μίαν ὁμῶς ἡμέραν, πλησιάζει εἰς τὸ λογιστήριον τοῦ Τσίγκουνητ, ἀνοίγει τὴν ταμβακοθήκην του καὶ λέγει· «Τσίγκουνητ, εὔρον τὸν κλέπτην. — Τὸν εὔρετε; ἀποκρίνεται ὁ Τσίγκουνητ· ὦ, ἀγαπητέ μου Σπάρκας, ὅς ἐκδικηθῶ καὶ ἀποθνήσκω εὐχαριστημένος· ποῦ εἶναι αὐτὸς ὁ κακοῦργος; — Ἐλα δά, εἶπεν ὁ Σπάρκας προσφέρων αὐτῷ μίαν πρέζαν, ἀρκετὰ ἐπαιξες τὴν ζωμωδίαν ἕως ἐδῶ· σὺ ὁ ἴδιος ἔκλεψες τὸν ἑαυτόν σου!»

«Καὶ αὐτὸ ἦτο ἀλήθεια, διότι τοιοῦτοτρόπως ἔλαβεν ἀρκετὰ σπουδαῖον ποσὸν καὶ ὁ δόλος δὲν θάναταλύπτετο, ἐὰν ὁ Τσίγκουνητ ἐδείκνυνεν ὀλιγώτερον ζῆλον νὰ τὸν ἀποκρύψῃ. — Εἶναι ἀρκούντως περίεργον, ἢ ὅχι; εἶπεν ὁ κύριος Μπλάδερς, ἀποθεῖς τὸ ποτήριον καὶ παίζων μὲ τὰς χειροπέδας.

— Ἀστειότατον πράγματι, παρετήρησεν ὁ ἱατρός· τώρα, ἂν ἀγαπάτε, ἀναβαίνομεν ἐπάνω.

— Εἰς τὰς διαταγὰς σας, σέρ,» ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπλάδερς. Καὶ ἀμφότεροι οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι ἐκολούθησαν τὸν κύριον Λόσπερν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Ὀλιβερ, ἡγουμένου τοῦ Τζάιλς, ὅστις ἐφώτιζεν αὐτούς.

Ὁ Ὀλιβερ ἐκοιμᾶτο· ἦτο χειρότερον καὶ ὁ πυρετός του εἶχε διπλασιασθῇ. Τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἱατροῦ, κατέρωθωσε νὰ καθήσῃ ἐπὶ τῆς κλίνης του, ἔβλεπε δὲ τοὺς νεοελθόντας, μηδὲν ἐννοῶν τῶν περὶ αὐτῶν γινομένων, ἐφάνετο δὲ λησμονήσας ὀλοτελῶς τὰ παρελθόντα καὶ τὸ μέρος ἐν ᾧ εὗρίσκετο ἄγνοῶν.

«Ἰδοῦ, εἶπεν ὁ κύριος Λόσπερν, ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁμιλῶν, ἂν καὶ μετὰ τινος ζωηρότητος, ἰδοῦ τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐπλήγωσαν ἐδῶ πλησίον, διότι ἐπῆδησεν ὡς παιδί ὁποῦ ἦτον εἰς τὸν κήπον τοῦ κυρίου... πῶς τὸν λέγουν αὐτόν; ἐδῶ ὅπισθεν... καὶ ἦλθε σήμερον ἐδῶ διὰ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν, καὶ πάραυτα συνελήφθη ἀπὸ τὸν νοσημονέστατον κύριον ὅπου μᾶς φωτίζει, ὅστις ἐξέθεσεν εἰς σπουδαῖον κίνδυνον τὴν ζωὴν τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ παιδίου, ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός μου δύναμαι νὰ πιστοποιήσω.»

Οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντάφ ἐκύτταξαν τὸν κύριον Τζάιλς, ὅστις ἐν ἀμνηχανίᾳ ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδε τὸν Ὀλιβερ, εἶτα τὸν κύριον Λόσπερν, ἀναυδὸς καὶ καταπεφροτισμένος.

«Δὲν ἔχετε σκοπὸν νὰ το ἀρνηθῆτε, ὑποθέτω; εἶπεν ὁ ἱατρός, κατακλίνων ἡσύχως τὸν Ὀλιβερ.

— Ὅλα τὰ ἔκαμα μὲ... μὲ καλὸν σκοπὸν, ἀπεκρίνατο ὁ Τζάιλς. Ἐνόμιζα μὲ βεβαιό-

τητα πῶς αὐτὸ ἦτο τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος παιδίου· ἀλλῶς δὲν θὰ τὸ ἐπείραζα καθόλου· δὲν εἶμαι ἐγὼ σκληρόκαρδος, σέρ!

— Ποῖον παιδίον ἐνομίζετε ὅτι ἦτο; ἠρώτησεν ὁ κύριος Ντάφ.

— Τὸ παιδίον ἐνὸς τῶν κλεπτῶν, ἀπεκρίνατο ὁ Τζάιλς. Εἶχον ἕνα μαζὶ τῶν, δι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία.

— Καὶ ποῖαν γνώμην ἔχετε τώρα; ἠρώτησεν ὁ Μπλάδερς.

— Τώρα; ἡ γνώμη μου; εἶπεν ὁ Τζάιλς, ἰδὼν τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον μετὰ φόβου καὶ τρόμου.

— Νομίζεις ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ παιδί τῶν κλεπτῶν, ἀνόητε; ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπλάδερς.

— Δὲν εἴδεύω τί νὰ στοχασθῶ· εἰς τὴν ψυχὴν μου, δὲν ἤξεύρω, εἶπεν ὁ Τζάιλς σφόδρα τεταραγμένος· δὲν ἤμπορῶ νὰ πάρω ὄρκον.

— Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ποῖα εἶναι ἡ γνώμη σου; ἠρώτησεν ὁ κύριος Μπλάδερς.

— Δὲν εἴδεύω, ἀπεκρίνατο ὁ ταλαίπωρος Τζάιλς, δὲν πιστεύω νὰ ἦναι αὐτὸ τὸ παιδί· εἶμαι βέβαιος σχεδὸν πῶς δὲν εἶναι αὐτό· εἴξευρετε καλὰ πῶς δὲν εἴμπορεῖ νὰ ἦναι αὐτό.

— Εἶναι μεθυμένος ὁ ἄνθρωπος αὐτός, σέρ; ἠρώτησεν ὁ Μπλάδερς τὸν ἱατρὸν.

— Τί βλάξ, Θεέ μου! ἀνεφώνησεν ὁ Ντάφ, ἰδὼν τὸν Τζάιλ περιφρονητικῶς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συντόμου τούτου διαλόγου, ὁ κύριος Λόσπερν ἐπεθεώρησε τὸν σφυγμὸν τοῦ ἀσθενοῦς· ἀκολουθῶς ἐγερεῖται τῆς ἑδρας ἐν ᾗ ἐκάθητο πλησίον τῆς κλίνης, εἶπεν ὅτι, ἂν οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι εἶχον ἀκόμη ἀμφιβολίας τινὰς περὶ τοῦ πράγματος, καλὸν θὰ ἦτο ἵσως νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον καὶ νὰ ἀνακρίνωσι τὸν Μπρίττλς.

Οὗτοι ἀπεδέξαντο τὴν πρότασιν καὶ μεταβάντες εἰς ἄλλο δωμάτιον, προσεκάλεσαν τὸν Μπρίττλς νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιόν των. Ὁ θεράπων ὅμως οὗτος διὰ τῶν ἀπαντήσεών του περιέπλεξεν ἔτι μᾶλλον τὰ πράγματα· ἐπεσώρευσεν ἀντιφάσεις ἐπὶ ἀντιφάσεων, διεκέρυξεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ παιδίον τῶν κλεπτῶν, καὶ ἂν ἀκόμη αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ παραρυσιάσσωσι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του· ὅτι ἐπίστευσε πῶς ἦτο ὁ Ὀλιβερ, διότι τὸ εἶπεν ὁ κύριος Τζάιλς· ἀλλ' ὅτι ὁ αὐτὸς κύριος Τζάιλς πρὸ πέντε λεπτῶν ὡμολόγει ἐν τῷ μαγειρείῳ, πῶς ἐφοβεῖτο πολὺ μήπως χωρὶς νὰ το συλλογισθῇ ἔσπευσε νὰ εἴπῃ πράγματα μὴ βεβαιωμένα καλῶς.

Μεταξὺ ἄλλων εὐφυῶν εἰκασιῶν ἀνεκινήθη καὶ τὸ ζήτημα ἂν πράγματι ὁ κύριος Τζάιλς ἐπλήγωσέ τινα· ἐξήτασαν τὸ ἄλλο πιστόλιον καὶ εὔρον ὅτι ἦτο γεμισμένον μόνον μὲ πυρίτιδα καὶ ὀλίγα χαρτιά. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη μεγίστην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς πάντας ἐκ-

τὸς τοῦ ἱατροῦ, ὅστις πρὸ δέκα λεπτῶν μόλις εἶχεν ἐξαγάγει τὴν σφαῖραν· ἀλλ' εἰς οὐδένα ἐνεποίησεν τοσαύτην ἐντύπωσιν, ὅσην εἰς τὸν κύριον Τζάιλς, ὅστις ἐπὶ πολλὰς ὥρας βασανιζόμενος ὑπὸ τῆς σκέψεως ὅτι ἐπλήγωσεν ἕνα τῶν ὁμοίων του, ἀνεκουφίσθη μεγάλως· καὶ μετὰ ζέσεως ἡσπασθῇ τὴν ιδέαν ὅτι τὸ πιστόλιον δὲν ἦτο γεμάτον. Τέλος οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, μὴ σκεπτόμενοι πλέον περὶ τοῦ Ὀλιβερ, κατέλιπον ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸν πάρεδρον τοῦ Τσέρτσου καὶ ἀπῆλθον, ὑποσχεθέντες νὰ ἐπανέλθωσι τὴν ἐπ-αύριον κατὰ τὴν πρωΐαν.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας διεδόθη ἡ φήμη ὅτι δύο ἄνδρες καὶ ἐν παιδίον, περὶ ὧν πολλὰ ὑπῆρχον ὑποψαίαι, συνελήφθησαν ἐν Κίγγτον. Πάραυτα οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντάφ ἐπρεξάν ἐκεῖ. Ἐξετάσαντες δὲ τὸ πρᾶγμα ἀνεκάλυψαν ὅτι πᾶσαι αἱ ὑπόνοιαι ἐστηρίζοντο ἐπὶ ἐνὸς μόνον τεκμηρίου, ὅτι δηλαδὴ οἱ τρεῖς ἐκείνοι ὑποποτοὶ εὐρέθησαν κοιμώμενοι ἐν ὑπαίθρῳ ἐπὶ σωροῦ χόρτου· καὶ εἶναι μὲν ἀναμφιβόλως ἐγκλημα τοῦτο, μὴ συνεπαγόμενον ὅμως φυλάκισιν, οἱ δὲ ἀγγλικοὶ νόμοι, νόμοι φιλάνθρωποι καὶ ἐλεήμονες, ἐν ἐλλείψει ἄλλων τεκμηρίων τὴν ἐν ὑπαίθρῳ διανυκτέρευσιν ἐνὸς ἢ πλείονων ἀνθρώπων δὲν θεωροῦσιν ἐπαρκῆ ἀπόδειξιν ὅπως καταδικάσωσιν εἰς θανατικὴν ποινὴν αὐτοὺς ὡς ἐνόχους κλοπῆς διὰ ῥήξεως. Ὅθεν οἱ κύριοι Μπλάδερς καὶ Ντάφ ἐδέησε νὰπέλθωσιν ὡς ἦλθον.

Ἐν συντομίᾳ, μετὰ νεωτέρας ἐρεύνης καὶ μακρὰς διαπραγματεύσεις, ἐγένετο δεκτὸν ἡ κυρία Μαιυλάν καὶ ὁ κύριος Λόσπερν νὰ ἐγγυηθῶσι περὶ τοῦ Ὀλιβερ, ἐν περιπτώσει καθ' ἡν ἤθελε καταζητηθῇ παρὰ τῆς δικαιοσύνης. Ὁ Μπλάδερς καὶ ὁ Ντάφ, φιλοδοξηθέντες μὲ ὀλίγας λίρας στεργίνας, ἐπαγγέλλοντο εἰς Λονδίνον, διαφωνοῦντες οὐκ ὀλίγον πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὰς γνώμας περὶ τῆς συμβάσεως ἀποπειράς. Σταθμίσαντες ἐμβριθῶς τὰ γεγονότα, ὁ μὲν Ντάφ ἐκλινεν εἰς τὴν γνώμην ὅτι τὴν ἀπόπειραν διέπραξεν ἡ συμμορία Πέτ, ὁ δὲ Μπλάδερς τοῦναντίον ἐνοχον ταύτης ἐθεώρει τὸν περιλάλητον Κόνκυ Τσίγκουνητ.

Βαθμηδὸν ἡ κατάστασις τοῦ Ὀλιβερ ἐβελατιοῦτο, διὰ δὲ τῶν φιλοστόργων φροντίδων τῆς κυρίας Μαιυλάν, τῆς Ρόζας καὶ τοῦ ἐξαίρετου κυρίου Λόσπερν, ἀνεκτήσατο τὴν ὑγίειαν. Ἐὰν δεήσεις ἐνθερμοὶ καρδίας ἐκχειλίζουσιν ἐξ εὐγνωμοσύνης εἰσακούωνται ἐν τῷ οὐρανῷ—καὶ τίνες ἄλλαι δεήσεις μᾶλλον τοῦτον πρέπει νὰ εἰσακούωνται;—αἱ εὐχαὶ τοῦ ὀρφανοῦ θὰ ἐπέσυραν τὴν εὐλογίαν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν εὐεργετῶν του καὶ θὰ ἐνέπλησαν αὐτὴν γαλήνης καὶ εὐδαιμονίας.

*Ἐπὶ τῇ συντάξει.

Ὁ σοφὸς βιβλιοφύλαξ τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου τοῦ Α', Δουβάλ, ἀπεκρίνετο πολλὰκις

**Π

εἰς τὰς γινόμενας αὐτῷ ἐρωτήσεις· «δὲν ἤξεύρω». Ἀμαθής τις τῷ εἶπε ποτέ· «ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ σὰς πληρώνει διὰ τὰ ἤξεύρετε». Ὁ αὐτοκράτωρ, ἀπεκρίθη μετριοφρόνως ὁ σοφὸς, μὲ πληρώνει δι' ὅ,τι ἤξεύρω· ἂν μ' ἐπλήρωνε δι' ὅ,τι δὲν ἤξεύρω, ὅλον τοῦ κράτους οἱ ὀησαυροὶ δὲν ἤθελον ἀρκέσει.»

Ἡ ἐπομένη ἀξιόλογος διηγήθη, ἣν ἀποσπῶμεν ἐκ τῆς «Ἡμέρας», ἐστραχυολογήθη ἐκ μακρᾶς πραγματείας· «Περὶ φωνογράφου», δημοσιευθείσης πρὸ μικροῦ ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν Δύο Κόσμων». Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙ ΦΩΝΟΓΡΑΦΟΥ

Ὁ ἐπιστημονικὸς βίος τοῦ Νέου Κόσμου ἔχει τοῦτον τὸν εἰδικὸν χαρακτῆρα, ὅτι ἄγει πάντοτε εἰς σκοποὺς πρακτικοὺς καὶ ἀμέσους, ἐνῶ ἐν Εὐρώπῃ οἱ σοφοὶ σπανιότατα ἀσχολοῦνται εἰς ἀνακαλύψεις γενικῆς ὠφελείας. Νομίζουσιν ὅτι ἀτιμάζονται ἐὰν ἐκμεταλλευσθῶσιν ἐμπορικῶς ἐπιστημονικὴν τινα ἀλήθειαν. Ἀλλ' ὁ νεαρὸς λαὸς τῆς Ἀμερικῆς δὲν ἔχει τοιαύτας προλήψεις. Κατεχόμενος ὑπὸ τῆς δίψης τοῦ πλούτου, τὰ πάντα νομίζει κεφάλαια ἐμπορίου, καὶ διὰ τοῦτο, πλὴν ὀλίγων τινῶν φυσιολόγων, δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κυρίως σοφοὺς, ἀλλὰ μόνον μηχανικοὺς καὶ ἐφευρετάς. Αἱ θεωρητικαὶ ἐπιτυχίαι ὀλίγην ἐντύπωσιν ἐμποιοῦσιν εἰς τὸν παραγωγικὸν τοῦτον λαόν. Κατ' ὁρμήν τις ἐφευρεσὶν τινα χρήσιμον, πάραυτα κατ' ἀρτίον ἐταιρία καὶ ἔργουστάσιον καὶ ἀρρετίζεται ἡ πώλησις. Ἐὰν πληθυνθῶσιν οἱ ἀγορασταί, ὁ ἐφευρετὴς εἶναι μέγας ἀνὴρ· ἐὰν τοῦναντίον, μετὰ μικρὸν εἶναι ἐντελὴς λησιμονημένος.

Ὁ Θωμᾶς Ἐδισον εἶναι τὸ ἐπιστημώτερον παρὰδειγμα γονιμωτάτου ἐπιστήμονος, ὅστις οὐδέποτε ἠσχολήθη ἰς ἀφηρημένα ζητήματα. Προικισθεὶς διὰ πλούσιωτάτου μελετηρίου ὑπὸ τῆς κραταιοτάτης τηλεγραφικῆς Ἐταιρίας τῆς Ἀμερικῆς, ἐκτελεῖ διὰ τῆς γενναϊοδωροῦ ἐκείνης χορηγίας τὰ πολυδαπανώτατα πειράματα, ἅτινα δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ ἀναλάβωσι τὰ πρωτεύοντα πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης. Καὶ διὰ τοῦτο, μάλιστα τριακονταετῆς τὴν ἡλικίαν συνέδεσεν ἤδη τὸ ὄνομά του μετ' ἐφευρέσεων, ὅσας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ οὔτε σύλλογος ὅλος ἐπιστημόνων. Ἡ τελευταία του ἐφεύρεσις, τὸ φωνόγραφον, θὰ ἤρκει καὶ μόνη νὰ δοξάσῃ τὸ ὄνομά του, ἐὰν δὲν προελάβανον ἄλλαι παλαιότεραι ἀνακαλύψεις.

Πρὸ τινῶν μνηῶν ἡγγέλθη ὅτι κατεσκευάζετο μηχανή τις ἱκανὴ νὰ ἀποτυπώῃ τοὺς ἤχους τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς· ἡ πρόβλεψις δ' ἐκείνη, ἣν πολλοὶ ἔκριναν ἀδύνατον, σήμερον εἶναι γεγονός. Πολλὰ ἰσχυρὰ διάνοιαι κατεγίνοντο συγχρόνως εἰς τὴν λύσιν τοῦ θελατικοῦ τούτου προβλήματος· ἀλλ' εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἀπόκειται ἡ τιμὴ ὅτι πρώτη παρήγαγε τὸ πρῶτον, καὶ μόνον πρὸς ὥραν, φωνόγραφον. Εἶναι δὲ ἀδύνατον

νὰ φαντασθῇ τις μηχανήμα ἀπλούστερον τοῦ τοῦ Ἐδισον.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ διάλογος εἶναι ἀκουστός διὰ μέσου λεπτοῦ τοίχου, τοῦθ' ὕπερ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ τοίχος δονεῖται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς φωνῆς διὰ τοῦ ἀέρος. Αἱ δονήσεις μεταδίδονται εἰς τὸ γειτονικὸν δωμάτιον μέχρι τῶν ὧτων τῶν ἐκεῖ εὐρισκομένων ἀνθρώπων, οἵτινες οὕτως ἀντιλαμβάνονται τοῦ διαλόγου, τοῦ ἐκεῖθεν τοῦ διαφράγματος γινόμενου. Ἐκ τούτου ἔπεται ὅτι ἀρκεῖ μόνον ὁ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον περίπλοκος ρυθμὸς τῶν δονήσεων τοῦ τοίχου, ὅπως παραγάγῃ ἐπὶ τοῦ ἀκουστικοῦ συστήματος τὴν ἐντύπωσιν φράσεως ἐκστομισθείσης. Εἴτε αἱ δονήσεις παράγονται ἀμέσως ὑπὸ τῆς φωνῆς, ὡς συμβαίνει συνήθως, εἴτε ἐξ ὀργάνων καθαρώς μηχανικῶν, τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτό· θὰ ἀκουσθῇ πάντοτε ἡ αὐτὴ ὁμιλία. Ὅσον λεπτότερον εἶναι τὸ διάφραγμα, ὅσον ἐλαστικώτερον ἢ ὕλη, ἐξ ἧς ἀποτελεῖται, καὶ ὅσον βραχυτέρη ἡ ἀπόστασις ἢ ἀπὸ τοῦ ὁμιλοῦντος προσώπου, τόσον εὐρυτέρη ἔσται ἡ ἔκτασις τῶν δονήσεων. Ἐκ τούτου συμπεραίνει τις ὅτι τὸ συντελεστικώτατον εἶναι νὰ μεταχειρισθῇ μικρὰν μεμβράναν μεταλλινὴν ἀσθενεστάτην τὸ πάχος. Καὶ τούτου δοθέντος, τὸ πρόβλημα εἶναι νὰ ἀποτυπωθῶσιν ἐπὶ κινήτης ἐπιφανείας αἱ δονήσεις τῆς φωνῆς καὶ ἐκ τῆς ἀποτυπώσεως ταύτης νὰ γίνῃ μετέπειτα ἡ τεχνικὴ ἀναβίωσις τῆς.

Αὕτη εἶναι ἡ μέθοδος· ἰδοὺ δὲ ποία ὑπῆρξεν ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογή. Ὁ Ἐδισον συνέλαβε τὴν ἀπλὴν ἰδέαν νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ἐπιφάνειαν οὐσίας σφυρηλατησίμου, τοῦ κασσιτέρου, πρὸς ἀποτύπωσιν τῶν κινήσεων γραφίδος ἐξαρτωμένης ἀπὸ τῆς ἡχητικῆς μεμβράνης. Ἐφ' ὅσον ἡ μεμβράνα ἡρεμεῖ, ἡ ἀκωὴ χαράσσει αὐλάκας ἐλαφρὰς καὶ ὁμαλὰς ἐπὶ τοῦ φύλλου τοῦ κασσιτέρου. Ἀμα τις ὁμιλήσῃ, ἡ πλάξ δονεῖται καὶ ἡ αὐλάξ ρυτιδούται ὡς ἐκ τῶν ποικίλων ἐγχαράξεων τῆς γραφίδος ἐπὶ τοῦ κασσιτέρου. Τί ἀπαιτεῖται τώρα, ὅπως τὸ μηχανήμα ἐπαναλάβῃ τὴν οὕτως ἐγχαράχθεισαν φράσιν; Νὰ ἐκπνέλωσι τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν, τὴν κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ πειράματος. Νὰ δώσῃ τις εἰς τὴν σφυρηλατήσιμον ἐπιφάνειαν τὴν αὐτὴν κίνησιν, ὥστε νὰ ἀναγκάσῃ τὴν γραφίδα νὰ διατρέξῃ τὴν αὐτὴν αὐλάκα. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην θὰ ἀπαντήσῃ καθ' ὅδον ὅλας τὰς ἐσοχὰς καὶ ἐξοχὰς, ὅσας πρὸ μικροῦ ἐχάραξε· ἀναγκαιῶς δὲ θὰ καταπέσῃ ἐπὶ πάσης ἐσοχῆς καὶ θὰ ὑψωθῇ ἐπὶ πάσης ἐξοχῆς, τουτέστι θὰ ὑποστῇ ἐκ νέου τὰς αὐτὰς δονήσεις, ὥς ἀπετύπωσεν εἰς αὐτὴν ἡ φωνή. Ἡ μετὰ τῆς γραφίδος λοιπὸν συνδεδεμένη μεμβράνα θὰ ἡγήσῃ, ὡς ἐὰν ὁμιλεῖ τις ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου ἐπιφανείας τῆς! Γινώσκουμεν δὲ ὅτι ὁ ὅρος οὗτος ἀρκεῖ καὶ ὅτι ἡ

ἀκοὴ θὰ ἀντιληφθῇ τῶν φράσεων, αἵτινες ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ χαράγματα.

Πρὸς εὐκολίαν τῶν πειραμάτων, τὸ κασσιτέρινον φύλλον περιβάλλει κύλινδρον, ὅστις περιστρέφεται περὶ ἄξονα στηριζόμενον ἐπὶ δύο ῥάβδων. Ἡ γραφὶς ψαύει ἐν σημείῳ τοῦ κυλίνδρου· ὅταν δὲ οὗτος στραφῇ περὶ ἑαυτὸν, εἴτε διὰ τῆς χειρὸς, εἴτε διὰ μηχανήματος ὥρολογίου, ἡ αὐλάξ ἢ διεγγραφομένη ἐπὶ τοῦ κασσιτέρου ἔχει διεύθυνσιν λοξήν· οὕτω δὲ μέγας ἀριθμὸς λέξεων δύναται νὰ γραφῇ ἄνευ διακοπῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φύλλου.

Τὸ ἀληθές· εἰπεῖν, ἡ χρῆσις τοῦ φωνογράφου ἀπαιτεῖ τινα ἔξιν, καὶ ὅτε τὸ πρῶτον ἀποπειράται τις νὰ ἀκούσῃ τὴν ὁμιλίαν τοῦ μηχανήματος· εἶναι ἀναγκαιὸν νὰ ἔχῃ μεγάλην δόσιν ὑπομονῆς καὶ πολλάκις νὰ καταλήξῃ εἰς ἀσήμαντα ἀποτελέσματα. Αἱ σοβαραὶ καὶ ὁπωσοῦν ἡχηραὶ φωναὶ εἶναι αἱ εὐκολώτερον ἀποτυπούμεναι, καὶ ἐὰν προφέρῃ τις λέξεις τινὰς πλησίον τοῦ στομίου καὶ εἰς ὕψος στρατιωτικοῦ κελεύσματος, ἡ ἐπιτυχία τοῦ πειράματος εἶναι σχεδὸν βεβαία. Αἱ συλλαβαί, ὧν τὸ χάραγμα εἶναι βαθύτερον καὶ ὧν ἡ ἐπανάληψις, φυσικῶς τῷ λόγῳ, εἶναι σαφεστέρα, εἶναι αἱ περιέχουσιν P. Ἐκ τῶν φωνηέντων δὲ ἀποτυποῦνται πάντα ὁμοίως καθαρώς. Τὸ A καὶ τὸ O εἶναι τὰ μᾶλλον εὐδοκίμου· ἔπειτα δὲ τὸ OY καὶ τὸ AI. Ἀλλὰ τὸ γαλλικὸν U καὶ τὸ I φαίνονται ἐντελῶς ἐξαφανιζόμενα ἐν τῇ μεταδόσει ταύτῃ τοῦ ἤχου. Ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι αἱ παρατηρήσεις αὗται δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀπολυτοὶ κανόνες. Πολλάκις ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπιτυχὴς ἐπανάληψις ἐνὸς φωνήεντος ἐξήρτηται ἐκ τῆς συλλαβῆς, ἧς ἀποτελεῖ μέρος καὶ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ προηγουμένου, ἢ ἐπομένου συμφώνου· Ἐκ τῶν συμφώνων τὸ S εἶναι βεβαίως τὸ ἥττον βαθέως ἐγχαραττόμενον ἐπὶ τοῦ κασσιτέρου, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τόσον εὐκόλως ἀναπληροῖ αὐτὸ, κατὰ τὴν ἐννοιαν τῆς φράσεως, ὥστε πολλάκις μένει ἀδιάγνωστος ἡ ἐξαφάνισις τοῦ. Ἀλλ' ὁ κ. Giffard εὗρε τρόπον ἀπλούστατον, ὅπως καταδείξῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐκφωνεῖς ἐνώπιον τοῦ μηχανήματος τὸν περίφημον στίχον τῆς Ἀνδρομάχης

Pour qui sont ces serpens qui sifflent sur vos têtes?
Ἐπειτα ἐκφωνεῖς καὶ ἐκ δευτέρου τὸν αὐτὸν στίχον, φροντίζων νὰ παραλίπῃς τὰ Σ. Ὅταν τὸ φωνόγραφον ἐπαναλάβῃ τὰς δύο ταύτας ἐκφωνήσεις, εἶναι ἀδύνατον νὰ διακρίνῃς τὴν μίαν τῆς ἄλλης. Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει βεβαιότης ὅτι εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν δὲν ὑπάρχουσι τὰ Σ, ἔπεται ὅτι καὶ κατὰ τὴν πρώτην τὸ χάραγμα ὑπῆρξεν ὅλως ἀνεπαίσθητον.

Εἶναι ὄντως καταπληκτικὴ ἡ ἐντύπωσις, ἣν αἰσθάνεται τις, ὅταν τὸ πρῶτον ἀκούσῃ ὁμιλοῦν τὸ φωνόγραφον. Ἡ ξηρὰ ἐκείνη φωνή, τὸ ἐλα-

φρῶς μεταλλικὸν τοῦ ἤχου, τὸ ἔρρινον τοῦ τόνου, ταῦτα πάντα φαίνονται παρέχοντα παράδοξον ζῶν εἰς τὰ μηχανικὰ ἐκείνα ὄργανα. Νομίζει τις ὅτι σαρκαστικόν τι πνεῦμα τέρεται ἐπαναλαμβάνον ὡς ἐν παρωδίᾳ ὅ,τι ἤκουσε.

Ἐφημερίς τις τοῦ Νεοσοράκου, ἀναγράφουσα ἐπίσκεψιν τινα εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ ἐφευρετοῦ προαγγέλλει κατὰ πόσους παραδόξους τρόπους δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ φωνόγραφον. Ὁ ὁμιλῶν εἶναι ὁ Ἐδισον.—«Τὸ μηχανήμα μου, λέγει, δύναται νὰ ἐκμάθῃ τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὰ παιδιὰ καὶ ἐν γένει νὰ διδάσκῃ οἰανδὴ ποτε ὁμιλουμένην γλῶσσαν, ἄνευ τῆς βοηθείας διδασκάλου. Παρεχώρησα ἤδη εἰς μίαν Ἐταιρίαν τὸ προνόμιον τῆς ἐφαρμογῆς ταύτης. Τὰ φωνόγραφα, ἅτινα πρόκειται νὰ ἀντικαταστήσωσι τοὺς δημοδιδασκάλους, φέρουσιν ἐκ τῶν προτέρων ἐγκεχαράγμενα ἐπὶ τοῦ μεταλλίνου φύλλου τὰς αὐλάκας, τὰς ἀνταποκρινόμενας εἰς πάντα τὰ φωνήεντα, τὰ σύμφωνα καὶ τὰς διφθόγγους. Ὅταν ὁ μαθητὴς θέλῃ νὰ ἀκούσῃ πῶς προφέρεται γράμμα τι τοῦ ἀλφαβήτου, τὸ A φέρ' εἰπεῖν, πιέζει κομβίον τι, ἐφ' οὗ εἶναι γεγραμμένον τὸ γράμμα, καὶ πάραυτα τὸ μηχανήμα προφέρει τὸν ἤχον A. Ἐὰν ὁ Στάνλεϋ, προστίθῃσιν ὁ Ἐδισον, εἴχε μετὰ τῶν ἄλλων ἐφοδίων τοῦ καὶ ἐν φωνόγραφον, ἐπιστρώων θὰ μᾶς καθίστα καταληπτὰς τὰς διαφόρους διαλέκτους τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς. Ὅσακις θὰ συνήντα νέον λαόν, εὐκόλον ἦτο νὰ καταπίσῃ ἕνα, ἢ καὶ πλείονας ἀνθρώπους, νὰ ὁμιλήσωσι πρὸς τὴν μεμβράναν καὶ νὰ διαφυλάξῃ οὕτως ἐς αἰὲν ἐκάστην τῶν συλλαβῶν.» Ἀναμφισβήτητον τῷ ὄντι εἶναι ὅτι καὶ διὰ μόνους τῆς βοηθείας τοῦ νῦν φωνογράφου, ὅπερ βεβαίως δὲν εἶναι ἀκόμη νῦν φωνογράφου, θὰ διερωτίζοντο πολλὰ ὅσον γενήσεται τέλειον, θὰ διερωτίζοντο πολλὰ γλωσσικὰ ζητήματα, ἄλυτα εἰσέτι, ἐὰν τὸ θαυμασιόν τοῦτο μηχανήμα ὑπῆρχεν ἀπ' αἰώνων. Θὰ νύξεύρομεν, ἐν παραδείγματι, πῶς προέφερον τὴν γλῶσσαν τῶν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ Ἑλλήνες. Διὰ τοῦτο ἡ φωνογραφία εἶναι δίκαιον νὰ ἀποτελέσῃ σπουδαῖον μέρος τῶν ἱστορικῶν καὶ ἐθνογραφικῶν μελετῶν. Εἶναι πολύτιμον συμπλήρωμα τῆς φωτογραφίας. Ἡ μὲν ὁμιλεῖ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, ἡ δὲ εἰς τὸ οὖς, καὶ ἀμφοτέραι μετὰ τῶν αὐτῶν ἐγγυήσεων ἀπαραχαράκτου ἀκριβείας.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἄλλαι ἐφαρμογαί, αἵτινες εἰς ἡμᾶς, τοὺς μὴ Ἀμερικανούς, δύναται νὰ φανώσιν ὀλίγον πρόωροι. Ἀς ἀκούσωμεν καὶ πάλιν τὸν ἐφευρετὴν· «Ἀριστοτέλης τις περὶ τὴν ἀπαγγελίαν δύναται νὰ ἀναγνώσῃ ἐνώπιον τοῦ στομίου τοῦ μηχανήματός μου μυθιστόρημά τι τοῦ Δίκεως, δίδων εἰς πᾶσαν φράσιν, εἰς πᾶσαν λέξιν τὸν πρέποντα τόνον. Πρὸς ζωηρότερην παραστάσιν, κατὰ τὴν ἀποτύπωσιν διαλόγων, δύναται τὰς ἀπαντήσεις τῶν ἀνδρῶν νὰ λέγῃ ἀ-

νῆρ, τὰς τῶν γυναικῶν γυνὴ καὶ τὰς τῶν παιδίων παιδίον. Ὁλόκληρος ὁ τόμος μόνις καταλαμβάνει ἐπιφάνειαν κασσιτέρου δέκα τετραγωνικῶν δακτύλων. Εὐκόλον εἶναι νὰ κατασκευασθῇ γαλβανοπλαστικόν τι μηχανήμα ἀνατυπῶν εἰς χιλιάδας ἀντιτύπων τὸ εἰρημένον φύλλον μετ' ἐντελεστικῆς ἀκριθείας. Ἐκαστον τῶν ἀντιτύπων τούτων ἔσται ἀληθὴς αὐτόματος ἀναγνώστης· ἥδη δὲ σχηματίζεται ἐν Νεοβορὶκῷ Ἑταιρίᾳ πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ νέου τούτου βιβλιοπωλικοῦ εἶδους. » Εἶναι περίεργον νὰ φαντασθῇ τις οἰκογένειαν συναθροισμένην τὴν ἐσπέραν περὶ τοιοῦτου φωνογράφου ἀναγνώστη-κοῦ. Ὑπερέτριά τις στρέφει τὸν κύλινδρον καὶ πατὴρ, μήτηρ, τέκνα ἀκούουσιν ἐν κατανύξει. Εἰς τὰ οὐσιώδη μέρη πάντες κρέμονται ἐκ τῆς ὀπῆς (ὀλίγου δεῖν ἔλεγον ἐκ τῶν χειλέων) τοῦ ὄργανου. Τῇ ἀληθείᾳ, τίς θὰ ἔχη πλέον ὄρεξιν νὰ μανθάνῃ ἀνάγνωσιν! Ὅταν ἐνθυμηθῇ τις ὅτι ἡ Ἀμερικὴ εἶναι ὁ τόπος, ὅπου εἰσάγονται καθ' ἑκατοντάδας μηχανικὰ κλειδοκύμβαλα, ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ καταστῇ μετὰ μικρὸν πραγματικὴ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ μηχανικὰ κλειδοκύμβαλα διατρέχουσι τὸν ἔσχατον κίνδυνον ὑπὸ τοῦ φωνογράφου. «Τὸ ὄργανόν μου, λέγει πάντοτε ὁ Ἑδισον, θὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ ἔσματα τῆς Πάττει καὶ τοῦ Κέλλογ καὶ δύναται τις νὰ διασκεδάσῃ ἀκούων μελόδραμα, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τοῦ οἴκου του. » Οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τοὺς ἀκροατάς, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς συνθέτας προτείνει ὁ Ἑδισον τὴν χρῆσιν τοῦ φωνογράφου του. Πολλάκις συμφωνίαι τις, διελθούσας ὡς ἀστραπὴ διὰ τοῦ πνεύματός των, ἐκφεύγει τῆς μνήμης των, μέχρις οὗ προφθάσῃ νὰ τὴν σημειώσῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου. Ἀλλ' ἐὰν ἔχωσι πρόχειρον τὸ φωνόγραφον, δὲν διατρέχουσι πλέον τὸν αὐτὸν κίνδυνον, διότι δύναται νὰ εἰπωσιν τὴν συμφωνίαν εἰς τὸ μηχανήμα καὶ νὰ καταστήσωσιν οὕτως αὐτὴν ἀνεξίτηλον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ὕψος ἑνὸς μουσικοῦ σημείου ἐξήρτηται μόνον ἐκ τοῦ μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἀριθμοῦ τῶν δονήσεων τοῦ κατὰ δευτερόλεπτον. Εἶναι εὐκόλον νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν φυσικὸν τοῦτον νόμον, ὅπως ἐπιτύχωμεν παρὰ τοῦ φωνογράφου τὴν μεταβίβασιν μουσικῆς τινος φράσεως καθ' οἷον τόνον θέλομεν. Ἀρκεῖ, τῷ ὄντι, νὰ δώσωμεν ταχεῖαν κίνησιν εἰς τὸν κύλινδρον, ὅπως μείζων ἀριθμὸς χαραγμάτων διέλθῃ ἐν δεδομένῳ χρόνῳ ὑπὸ τὴν αἰχμὴν τῆς γραφίδος. Τούναντίον, βραδεῖα κινήσεις θὰ δονήσῃ τὴν μεμβράνην κατὰ διαλείμματα σχετικῶς ἀραιότερα. Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, οἱ ἤχοι τοῦ ὄργανου ἔσονται ὑψηλοί· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν μάλλον βαρεῖς. Αἱ παρατηρήσεις αὗται ἐξηγοῦσιν εὐκόλῳ τι καὶ κομψὴν πείραμα. Ἀς ψαλῇ πρὸς τὸ μηχανήμα ἄσμα τι ὑπὸ φωνῆς βαρυτόνου· ἔπειτα δὲ, ὅταν μέλλῃ νὰ ἐ-

παναλάβῃ τὸ ἄσμα τὸ μηχανήμα, ἅς δοθῇ μεγάλη ταχύτης εἰς τὴν περιστροφὴν τοῦ κυλίνδρου. Ἡ φωνὴ τοῦ βαρυτόνου θὰ μεταβληθῇ εἰς φωνὴν soprano. Τούναντίον, φωνὴ γυναικὸς δύναται νὰ μεταποιηθῇ εἰς φωνὴν ἀνδρὸς δι' ἀντιθέτου ἐκτελέσεως, ἐὰν δηλονότι περιστρέψῃ τις τὸ κασσιτέρεινον φύλλον ταχύτερον κατὰ τὴν ἐγγραφήν, ἢ κατὰ τὴν ἐπανάληψιν. Ἰσως καὶ ἄλλαι τολμηρότεραι ἐφαρμογαὶ εἶναι δυναταί· ἀλλ' ἴσως πρέπει νὰ περιμένωμεν νέας τελειοποιήσεις παρὰ τοῦ εὐφυοῦς ἐφευρετοῦ, πρὶν παραδοθῶμεν εἰς τὰ δελεαστικὰ ταῦτα ὄνειρα. Ὅπως ἔχει σήμερον, τὸ φωνόγραφον δύναται ἀναμφισβητήτως νὰ προικίσῃ διὰ φωνῆς τὰ παῖγνια τῶν παιδίων, νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τὰ ὥρολόγια νὰ λέγωσι τὴν ὥραν, ἀντὶ νὰ τὴν σημαίνωσιν, ὡς μέχρι τοῦδε· ἀλλὰ μέχρι νεωτέρας διαταγῆς δὲν πρέπει νὰ υπερβῶμεν τὰ ὅρια ταῦτα.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ φωνογράφου, πολλοὶ ἐσκέφθησαν νὰ ἀντικαταστήσωσι δι' αὐτοῦ τοὺς στενογράφους τῶν Συνελεύσεων. Ἀτυχῶς ὅπως ἔχουσι σήμερον τὰ πράγματα διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τις τὴν ἐγγράφειν τῶν λέξεων, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ προσεγγίσῃ τὰ χεῖλη πρὸς τὴν μεμβράνην· τοῦτο δὲ καθίστησιν ἀδύνατον πρὸς ὥραν τὴν ἐφαρμογὴν. Ἀλλ' εἶναι ἐνδεχόμενα τελειοποιήσεις, δι' ὧν νὰ ἀποδειχθῇ κατορθωτὴ ἡ φωνοστενογραφία. Ἐκ τοῦ διδομένου δὲ τούτου ποῦ δυνάμεθα βεβαιώσασθαι νὰ καταστήσωμεν! Ἀνάγκη τις ἐνόησε, φωνογραφουμένη οὕτω δὲν ἐπιτρέπει πλέον διάψυσιν τῶν ἀπαξ εἰρημένων, διότι ὁ κατηγορούμενος θὰ ἀκούῃ τὸν ἦχον αὐτὸν τῆς φωνῆς του. Αἱ τελευταῖαι θελήσεις ἀσθενοῦς καταβεβλημένου θὰ προσελάμβανον διὰ τοῦ φωνογράφου κύρος οἷον δὲν δύναται νὰ δώσωσιν οἰκτιδήποτε ὑπογραφαὶ καὶ σφραγίδες.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀνακαλύψεων τοῦ Ἑδισον ἀναγκαῖον θὰ ἦτο νὰ ἐπραγματευθῇ ἀποσποῦν ἐκτενῶς καὶ περὶ τοῦ τηλεφώνου καὶ ἀεροφώνου, ἅτινα μετὰ τοῦ φωνογράφου ἀποτελοῦσιν εἰδὸς τι Τριάδος. Ἀλλ' ἡ περιγραφή τῶν μηχανημάτων τούτων ἀπαιτεῖ τεχνικὰς ἀναπτύξεις, αἵτινες οὔτε καταληπτὰ εἶναι εἰς τοὺς μὴ εἰδικῶς σπουδάζαντας, οὔτε προσήκουσιν εἰς τὸ διηγηματικὸν ὕψος τῆς παρούσης πραγματείας. Δύο μόνον λέξεις ἀρκοῦσιν, ὅπως οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται γινώσκωσι περὶ τῶν τελευταίων τελειοποιήσεων τῆς ἐφηρμοσμένης ἐπιστήμης, ὅτι εἶναι δύνατον νὰ γινώσκῃ τις, χωρὶς νὰ κοπιᾷ διδασκόμενος τὰς φυσικὰς ἀληθείας.

Περὶ τοῦ τηλεφώνου, τῆς ὑπερτάτης ταύτης τελειοποιήσεως τῆς ηλεκτρικῆς συγκοινωνίας, ἐγένετο ἥδη λόγος καὶ ὑπ' ἄλλων ἐφημερίδων καὶ τὸ μηχανήμα αὐτὸ εἶναι ἥδη εἰς πολλοὺς γνωστὸν, διότι ἐνισχυθὲν ἐδόθη ἀπὸ τινος εἰς δημοσίαν

χρῆσιν. Διὰ τοῦ μηχανήματος τούτου, οὐχὶ πλέον ἡ θέλησις, ἀλλ' αὕτη ἡ φωνὴ μεταβιβάζεται εἰς μεγάλας ἀποστάσεις καὶ ἠκούσαμεν ἥδη ὅτι οἱ βασιλεῖς καὶ ὑπουργοὶ συνδιαλέγονται ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν ὑποδεστέρων ἀρχῶν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου μεγαλοπόλεως εἰς τὸ ἄλλο. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ ἄμεσος καὶ πρώτη χρησιμοποίησις· ἀλλὰ δι' ἐλαφρῶν τινων παραλλαγῶν ἐπετεύχθησαν καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ ἀποτελέσματα. Τὸ τηλεφώνον ἔχει τόσῃν εὐαισθησίαν, ὥστε δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τὸ τελειότατον θερμόμετρον καὶ βαρόμετρον. Ὁ Ἑδισον διισχυρίζεται ὅτι δύναται νὰ ἀκούσῃ σῶμα τι θερμαινόμενον, ἢ ψυχραίνόμενον. Ἄλλος τις σοφός, τελειοποιήσας τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Ἑδισον καὶ δημιουργήσας τὸ μικρόφωνον, ἀκούει, λέγει, διὰ τοῦ ἐργαλείου του τὰ πατήματα τῶν ἐλαφροτάτων ἐντόμων καὶ τοὺς κτύπους ὥρολογίου ὡς κτύπους σφύρας ἐπὶ ἄκμονος. Ὅτε ἀνέγνωμεν τὰς ὑπερβολὰς ταύτας ἐσκέφθημεν ὅτι ἴσως ἦλθεν ὁ καιρὸς, καθ' ὃν θὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ παραμύθια τῶν τροφῶν μας, καὶ ὅτι θὰ ἀκούωμεν ἴσως νὰ φυτρῶνῃ τὸ χόρτον.

Τὸ ἀερόφωνον δὲν παρεδόθη μέχρι τοῦδε εἰς τὴν δοκιμασίαν τοῦ δημοσίου· ἀλλὰ, καθ' ὃ λέγει ὁ αὐτὸς ἐφευρετής, ὅταν ἐντελῶς τελειοποιηθῇ, θὰ πολλαπλασιάσῃ κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὴν σφοδρότητα τῶν ἡχῶν, οὔτινες δι' αὐτοῦ θὰ μεταδίδωνται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὥστε γυμνὸν οὐς θὰ δύναται νὰ ἀντιληφθῇ αὐτῶν εἰς ἀπόστασιν πολλῶν χιλιομέτρων. Θέλετε νὰ ἀκούσετε τὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα καὶ τῆς ἐφευρέσεως ταύτης; Οἱ συριγμοὶ τῶν σιδηροδρόμων καταργοῦνται. Ὁ μηχανικὸς ὁμιλεῖ ἀπλῶς ἐνώπιον τοῦ ἀεροφώνου καὶ ἐκάστη τῶν συλλαβῶν μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐκσπενδονίζεται εἰς τὸν ἄερα, ὥστε ἀντηχεῖ εἰς κύκλον μιᾶς λεύγας. Οἱ φάραι προικίζονται δι' ὁμοίων ἐργαλείων. Τὰ πλοῖα τὰ προσεγγίζοντα εἰς τὴν ἀκτὴν δύναται νὰ μάθωσιν ἀσφαλέστερον, ἢ διὰ συμβολικῶν φώτων, πάσας τὰς γεωγραφικὰς καὶ μετεωρολογικὰς πληροφορίας, ἅς τόσον περὶ πολλοῦ ποιοῦνται. Οἱ ῥήτορες θὰ δύναται νὰ ἐκφωνῶσι τοὺς λόγους των ἐνώπιον μυριάδων ἀκροατῶν. Οἱ στρατηγοὶ δὲν ἔχουσι πλέον ἀνάγκην διαγγελέων, ὅπως μεταβιβάζωσι διαταγὰς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Διὰ μόνης τῆς φωνῆς δύναται νὰ ὀδηγῶσι χιλιάδας ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐκτελῶσι τὰ δυσκολώτατα στρατηγικὰ κινήματα ἄνευ ἀπωλείας πολυτίμου χρόνου.

Ἰδοὺ ὁποῖον μέλλον διανοίγουσιν ἐνώπιον ἡμῶν οἱ ῥιψοκίνδυνοὶ σκαπανεῖς τοῦ Νέου Κόσμου!

ΔΙΑΦΟΡΑΙ ΤΟΥΡΚΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Α. Ritter sur Helle von Samo).

Οἱ Εὐρωπαῖοι διακινεῖται τὴν ἀνάμνησιν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου· οἱ Τούρκοι ἐορτάζουσι τὴν ἰδρυσιν τῆς στέγης.

Παρὰ τοῖς Τούρκοις ἡ γενεὴ εἶναι δαίγμα ἀξιοπρεπείας, παρὰ δὲ τοῖς Εὐρωπαίοις τοῦ ἀτημελήτου.

Ἡ εὐρύτης τῆς κεφαλῆς παρὰ μὲν τοῖς Τούρκοις εἶναι ἔθος, τιμωρία δὲ παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις.

Παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις θεωρεῖται ἀγενὲς τὸ νὰ εἰσέρχεται τις εἰς συναναστροφὴν κεκαλυμμένος τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνυπόδητος—ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ δὲν εἶναι εὐπρεπὲς τὸ νὰ εἰσέρχεται τις εἰς δωμάτιον ἔχων ἀσκεπῆ τὴν κεφαλὴν καὶ μὴ φέρων ἐντελῶς καθαρὰν ὑπόδησιν.

Ὁ Εὐρωπαῖος κατηγορεῖ τὸν Τούρκον ὡς ἀκάθαρτον διότι φέρει εἰς τὸ στόμα τὸ κρέας ὡς καὶ τὸν ἄρτον διὰ τῆς χειρὸς—ὁ δὲ Τούρκος θεωρεῖ ἀντικειμένην εἰς τὴν καθαριότητα τὴν παραλείψιν τῆς πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετ' αὐτὸ ἀποπλύσεως τοῦ στόματος καὶ τῶν χειρῶν.

Παρὰ τοῖς Τούρκοις ἀφίνουναι γυμνὸν τὴν λαίμῳ καὶ τοὺς βραχίονας οἱ ἄνδρες, παρ' ἡμῖν δ' αἱ γυναῖκες.

Παρ' ἡμῖν οἱ μὲν ἄνδρες φοροῦσι σκοτεινὰ ἐνδύματα, αἱ δὲ γυναῖκες ἀνοικτόχρωμα· παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις συμβαίνει τὸ ἐναντίον.

Παρ' ἡμῖν σεμνὸν καὶ ἐντροπαλὸν εἶναι τὸ βλέμμα τῆς κυρίας, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις τὸ τοῦ μεμορφωμένου ἀνδρός.

Ἐν Εὐρώπῃ δὲν δύναται ἡ κυρία νὰ ἐπισκεφθῇ κύριον—ἀλλ' ἐν Τουρκίᾳ ἐμπορεῖ. Ἐν Τουρκίᾳ δὲν δύναται κύριός τις νὰ ἐπισκεφθῇ κυρίαν, ἀλλ' ὅμως δύναται ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐν Τουρκίᾳ ὑπάρχουσι κλίμακες τῆς κοινωνικῆς τάξεως ἄνευ προνομίων, ἐν δ' Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι προνόμια ἄνευ ἀναλόγων κοινωνικῶν διαφορῶν.

Ἐν Εὐρώπῃ ὑπερακοντίζουσι τοὺς οἰκογενειακοὺς δεσμοὺς κοινωνικοὶ τύποι καὶ ἐθιμοταξίαι—ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ὑπερτερεῖ ἡ ἐθιμοτυπία τῆς συγγενείας τὴν τῆς κοινωνίας.

Ἐν Εὐρώπῃ ἀναφέρεται ὁ διδάσκαλος εἰς τὴν ὑπόληψιν τοῦ πατρὸς, παρὰ δὲ τοῖς Τούρκοις ὀφείλει νὰναφερθῇ ὁ πατὴρ εἰς τὸ ὑψηλότερον κύρος καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ διδασκάλου.

Τὰ παιδιά φέρονται παρὰ τοῖς Τούρκοις ὡς ἄνδρες, ἐν Εὐρώπῃ ἄνδρες φέρονται πολλάκις ὡς παιδιά. Οἱ Εὐρωπαῖοι θεωροῦσι τὸν χορὸν εὐπρεπὴ διασκεδάσιν, ἐκεῖνοι δὲ ὡς ἀπρεπὴ ἀσχολίαν.

Ὁ μὲν Τούρκος θάπορῃσιν πῶς δύναται νὰ διεξαχθῇ ἡ κυβερνήσις ἐν διχογνωμίαις, ὁ δ' Εὐρωπαῖος δὲν θὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶναι δυνατὴ ἀνεξαρτησία ἄνευ ἀντιπολιτεύσεως.

Ὁ Εὐρωπαῖος θὰ εὕρῃ ἑλλειπὴν τὴν δικαστικὴν διοίκησιν ἐν Τουρκίᾳ, ὁ δὲ Τούρκος θὰ θεωρήσῃ ἐν Εὐρώπῃ ἀδίκους τὰς βάσεις αὐτὰς τοῦ νόμου.

Ὁ πρῶτος θάπορῃσιν πῶς δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ νόμος ἄνευ νομομαθῶν, ὁ δὲ Τούρκος

θάπορήση πῶς εἶνε δυνατόν νὰ εὐρεθῇ δικαιοσύνη ὑπαρχόντων νομομαθῶν.

Ὁ Εὐρωπαῖος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἐμπορεῖ νὰ συμβιβασθῇ ἀκινήσια ἐν τοῖς θεμελιώδεσι νόμοις τοῦ κράτους μετὰ τῆς εὐτυχίας, ὁ δὲ Τοῦρκος δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τὸ καλὸν καὶ δίκαιον ἐπιδέχεται μεταβολήν.

Ὁ Εὐρωπαῖος θεωρεῖ τὸν Τοῦρκον δυστυχῆ ὡς μὴ ἔχοντα δημοσίας διασκεδάσεις, ὁ δὲ Τοῦρκος θὰ θεωρήσῃ δυστυχῆ τὸν ἔχοντα χρεῖαν διασκεδάσεων ἐκτὸς τοῦ ἰδίου οἴκου.

Ὁ Εὐρωπαῖος θὰ θεωρήσῃ τὸν Τοῦρκον ὡς ἐστερημένον καλλισθησίας διότι δὲν ἔχει πινακοθήκην, ὁ δὲ Τοῦρκος θὰ νομίσῃ ἀναίσθητον τὸν Εὐρωπαῖον, διότι δὲν ἐκτιμᾷ τὴν φύσιν.

Ἐν θρησκευτικαῖς ἐφορταῖς βλέπομεν οὐ σπανίως ἐν Εὐρώπῃ τὸν μονάρχην βαίνοντα πεζόν, τοὺς δὲ φύλακας παρελάνοντας ἐφίππους· ἀλλ' ἐν Τουρκίᾳ ἀκολουθεῖ ἡ φρουρά πεζή τὸν πρὸς τὸ τζαμίον μεταβαίνοντα ἐφ' ἵππου Πατισάχ.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ ἡμέρα θεωρεῖται ἀρχομένη σὺν τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ἡ ἡμέρα καὶ αἱ ὥραι ἀριθμοῦνται ἀπὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Ὁ Εὐρωπαῖος θεωρεῖ ἐν τῇ Τουρκίᾳ τὴν ἰδιοκτησίαν μὴ ἐξησφαλισμένην κατὰ τῆς βίαις, ὁ δὲ Τοῦρκος θεωρεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν ἐν Εὐρώπῃ μὴ ἐξησφαλισμένην κατὰ τῶν παραγράφων τοῦ νόμου.

Ἐν Τουρκίᾳ δύναται νὰ γεννηθῇ ταραχὴ ἄνευ δυσαρρεσκείας, ἐν Εὐρώπῃ ὑφίσταται δυσἀρέσκεια ἄνευ ταραχῆς.

Ὁ εὐσεβὴς κατηγορεῖται ἐν Εὐρώπῃ ὡς ψευδευλαβὴς, ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ τιμᾶται ἰδιαζόντως παρὰ πάντων.

Ὁ Τοῦρκος φρίσσει πρὸ τῆς ἀσελγείας καὶ τῶν νόθων τέκνων, ὁ δ' Εὐρωπαῖος πρὸ τῆς πολυγαμίας.

Ὁ Τοῦρκος θάηδιόσῃ τὴν ἀγέρωχον διαγωγὴν πρὸς τοὺς κατωτέρους—ὁ Εὐρωπαῖος θὰ ταραχθῇ ὑπὸ τῆς κτήσεως δούλων. Τοῦρκος καὶ Εὐρωπαῖος θὰ κατηγορῶσιν ἀλλήλους ἐπὶ θρησκευτικῷ φανατισμῷ, ἐπὶ ἠθικῇ ἀκολασίᾳ, ἀτυχίᾳ περὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν συμπαθειῶν αὐτῶν καὶ τῆς καλλισθησίας, ὡς στερουμένους πολιτικῆς ἐλευθερίας. Τέλος ἐκάτερος θὰ θεωρήσῃ τὸν ἄλλον ὡς ἀνάρμοστον εἰς καλὴν συντροφίαν.

**Λ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

10.

Ἐπιστολὴ φοιτητοῦ πρὸς τὸν πατέρα του.

Ἀγαπητέ μου πάτερ,

Ἐδωκα χάρις τὰς διδακτορικὰς μου ἐξετάσεις. Τόσον εὐχαριστήθησαν οἱ καθηγηταί, ὥστε μὲ παρεκάλεσαν νὰ τὰς ἐπαναλάβω μετὰ ἑξ μῆνας.

11.

Ἡ κυρία. Τί κατάστασις, Γιάννη, εἶν' αὕτη;

ἐπειδὴ τάχα πρόκειται νὰ φύγῃς, ἔγινες τόσον ἀμελής;

Ὁ ὑπηρετὴς. Ἀλλέως, κυρία, ὁλ' μ' ἐνθυμεῖσθε πολὺ, ὅταν φύγω, καὶ θὰ λυπηθῃς.

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

44.

Καταχρηστικῶς ὀνομάζομεν τὸν νοῦν ἰσχυρὸν ἢ ἀσθενῆ, διότι ἡ δύναμις ἢ ἡ ἀσθένεια αὐτοῦ πραγματικῶς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς καταστάσεως τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

45.

Ἀλλόκοτοι τῆς τύχης αἱ παραφοραὶ, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀλλόκοτοι εἶναι αἱ παραφοραὶ τῆς ψυχικῆς διαθέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

46.

Ἡ προσήλωσις ἢ ἡ ἀδιαφορία τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων πρὸς τὴν ζωὴν οὐδὲν ἄλλο ἦτον, εἰ μὴ τῆς οἰήσεως αὐτῶν προαίρεσις. Πᾶσα δὲ περὶ τῆς προαιρέσεως ταύτης λογομαχία, καθὼς καὶ πᾶσα περὶ ὁρέξεως γευστῶν καὶ ἐκλογῆς χρωμάτων φιλονεικία, εἶναι περιττή.

47.

Τὴν ἀξίαν τῶν πρὸς ἡμᾶς δώρων τῆς τύχης ὀρίζει ἡ ψυχικὴ ἡμῶν διάθεσις.

48.

Ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι πραγμάτων ἀπόρροια, ἀλλὰ τῆς ἀνθρωπίνης ὁρέξεως φαντασία. Νομίζομεν δὲ εὐδαιμονίαν τὴν ἀπόλαυσιν, οὐχὶ τοῦ κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων ἀγαπητοῦ, ἀλλὰ τοῦ παρ' ἡμῶν ἀγαπωμένου.

Τὸ κατωτέρω χαριέστατον ποιημάτιον τοῦ προσφιλὸς ποιητοῦ ἀπεστάλη πρὸς ἡμᾶς συνοδευόμενον ὑπὸ τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς:

Σ. τ. Δ.
«Δὲν ἐντρέπομαι νὰ ὁμολογήσω, φίλτατε Παῦλε, ὅτι καὶ ὡς γέρον ραψωδὸς παράξενος καὶ ὡς ἀπλὸς θνητὸς ἔχω καὶ ἐγὼ τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰς ἰδιοτροπίας μου. Μεταξὺ τούτων ὑπάρχει καὶ ἡ ἀπέραντος συμπάθειά μου πρὸς ἐν τῶν κοινωτέρων καὶ τῶν ταπεινότερων φθινοπωρινῶν πτηνῶν μας, τὸν ἄλλον, τὸν ἀγαθὸν Καλογιάννον.

Ἀγνοῶ πόθεν προήλθε τὸ ὄνομά του ἢ ἂν ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος οὕτω πῶς ὀνομάζεται ἢ ἐριθανὴς ἢ πυραλὴς τῶν ἀρχαίων, ἢ motacilla grisea τοῦ Λινναίου, ὁ pettirosso τῶν Ἰταλῶν καὶ ὁ rouge-gorge τῶν Γάλλων. Καὶ τὸ μὲν δημοτικὸν ἑλληνικὸν ὄνομα μαρτυρεῖ πιθανῶς περὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ ἦθους καὶ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ τάσεως πρὸς τὴν οἰκειότητα, τὸ δὲ ἀρχαῖον καθὼς τὸ ἰταλικὸν καὶ τὸ γαλλικὸν πηγάζει ἐκ τῆς ὥραιας ἐρυθροειδοῦς κοιλίδος ἣν γαυριῶν ἐπιδείκνυται ἐπὶ τοῦ τραχήλου.

Πολλὰ τοῦ τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης τὰ χαριέστατα ταῦτα πτηνὰ ἐμφανίζονται κατὰ τὸ ἔαρ, ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι μόνον μετὰ τὰς πρώτας βροχὰς τοῦ φθινοπώρου ἔρχονται καὶ διδοῦν ζωὴν εἰς τὰ νεκρά μας δάση. Φθάνουν δὲ ταυτοχρόνως τόσον πολλὰ καὶ τόσον ἐκθύμως, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφίξίν των, ἐπιδίδονται εἰς τὸ προσφιλεῖς κελάδημά των, ὥστε μένει τις ἐκστατικὸς ἐνώπιον τοιαύτης συμφωνίας.

Ὁ Καλογιάννος εἶναι τὸ πρωινώτερον τῶν πτηνῶν μας, δίδει εἰς τὸν γεωργὸν τὸ σὺνθημα τῶν ἐργατικῶν ἐργασιῶν καὶ τὸν ἀνακουφίζει διὰ τοῦ ἄσματός του ὅταν παρὰ τὸν κορμὸν σκιεροῦ δένδρου ἀναπαύεται ἐκ τοῦ πολλοῦ κόπου. Τὸ ἄλγημά του εἶναι μὲν βραχὺ, ἀλλὰ γλυκύτατον, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνει ἀδιακόπως χωρὶς νὰ ταράττεται διόλου ἐκ τῆς παρουσίας τῶν ἀνθρώπων, μεθ' ὧν ἀρέσκειται νὰ συζῇ, καὶ εἰς τὰς κατοικίας τῶν ὑποίων ἀφύβως εἰσέρχεται καὶ

ζητεῖ τὴν τροφὴν τοῦ ὅταν ἡ χιών καλύπτουσα τὸ ἔδαφος κόμπει τὰ ἔντομα δι' ὧν συντηρεῖται. Ἐγὼ δὲ εἶδον αὐτὸν ἐνίοτε καθήμενον ἀταράχως ἐπὶ τῶν κεράτων τῶν ἀροτῶν βοῶν καὶ ψάλλοντα χωρὶς νὰ φοβῆται διόλου οὔτε τὴν βουκέντραν οὔτε τὸν σάλαγον τοῦ ζευγηλάτου.

Ὁ μέγας φίλος καὶ προστάτης τῶν μικρῶν καὶ ἀδυνάτων πτηνῶν Michelet ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ Καλογιάννος εἶναι φύσει ζηλότυπος καὶ διηγείται ὅτι ἐκεῖνος ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἔζη ἐλεύθερος ἐν τῇ γραφείῳ του ἐπετέθη μανιῶδος κατὰ μιᾶς ἀηδόνης ἣν εἶχεν ἀποκτήσει, καὶ πρὸς τὴν ὁποῖαν ἀπένεμεν ἐξαιρετικὰς περιποιήσεις. Πολλὰκι δὲ τὸν παρενόχλει καθήμενος ἐπὶ τῶν δακτύλων ἢ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὅταν κατελάμβανεν ὅτι ὁ κύριός του, βεβουλισμένος εἰς τὴν μελέτην, παρημέλει τὸν γηραιὸν φίλον του.

Καὶ ὅμως τὸν Καλογιάννον περιφρονῶν οἱ ποιηταί. Δὲν τὸν καταδέχονται, εἶναι φτωχὸ πολλὸν, εἶναι χωριάτης. Δὲν ἔχει τοὺς ἐρωτικούς ρεμβασμοὺς τῆς ἀηδόνης· ἐξυπνὰ παρὰ πολὺ πρῶτον εἶναι γυδαῖος, πάντοτε εὐθυμὸς, πάντοτε καλοκαρδισμένος, δὲν μελαγχολεῖ ποτέ, ἐνὶ λόγῳ εἶναι λαός.

Ἀλλ' ἐγὼ τὸν ἠγάπησα ἐκ νεαρᾶς μου ἡλικίας καὶ ὅταν

κατὰ τὴν ἐνάρξιν τοῦ φθινοπώρου συναντῶμαι μετὰ τοῦ πρώτου Καλογιάννου καὶ τῆς πρώτης κυκλαμῆς (διότι τὸ ἀνθὸς καὶ τὸ πτηνὸν συγγρόνως ἐμφανίζονται), ἡ καρδιά μου σκιρτᾷ ὡς ἀν' αἴφνης ἔβλεπον παλαιούς φίλους ἐπανερχομένους ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας.

Ἀπέναντι τῶν παραθύρων τοῦ ἐν Μαδουρῇ ἐξοχικοῦ μου οἴκου ἐγείρεται παμμεγέθης ἐλαία, ἥτις εἶναι ἀληθὴς ἀγορὰ τοῦ λαοῦ τῶν Καλογιάννων. Ἐκεῖ συνέρχονται, ἰδίως ὅταν ἐπικεῖται χειμὼν ἢ τρικυμία, καὶ συναναστρέφονται μετ' ἐμοῦ καὶ μετ' ἐμπαίνουσι διὰ τῶν κελυφμάτων των. Χίλιας φορὰς μοῦ διεσκέδασαν τὰ μαῦρα νέφη τῆς φαντασίας! Χίλιας φορὰς μετ' ἐμπαίνοντο καὶ μοῦ ἐγλύκαναν τὰ κρυφὰ φρομάκια τῆς ψυχῆς!

Χρῆστω εἰς αὐτοὺς τόσῃν εὐγνωμοσύνην! Τίποτε λοιπὸν παράδοξον ἀνσυνέλεον τὴν ἰδέαν νὰ πληρώσω τὰς φιλοφροσύνας των δι' ὀλίγων στροφῶν, δι' ἐνὸς ταπεινοῦ εἰδυλλίου, ἀπὸς μάλιστα δὲν ἐμπρέπουσι εἰς ἡμᾶς πλέον ἄσματα πολεμικὰ καὶ διθύραμβοι.

Ὀκτώβριος 1878.

Σὺς πάντοτε
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΑΡΙΤΗΣ.

ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΛΛΑΡΙΤΗ ΤΟΙ ΓΑΥΚΥΤΑΤΩ ΜΟΥ ΥΙΩ

Ο ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΟΣ

Μὴ μὲ ρωτᾷς ποῦθ' ἔρχομαι, μὴ μὲ ρωτᾷς ποῦ τρέχω

Πατρίδα ἐγὼ δὲν ἔχω

Παρὰ τοῦ βάρου τᾶγριο, τᾶγκαθερὸ κλαρεῖ.

Μὲ δέρνει τᾶνεμόδροχο, εἶμαι φτωχὸ πολλὸν,

Ὁ λόγγος τὸ παλάτι μου καὶ βιό μου εἶν' ἡ χαρά,

Πετῶ, κορινιάζω ξέγνοιαστος δῶδ' ὡς τὰ φτερά.

Λίγη δροσοῦλα τ' οὐρανοῦ τᾶκούραστο λαρύγγι

Μοῦ τὸ ξεφρύγει ὅταν διψῶ καὶ ζῶ μ' ἓνα μυρμηγκί.

Ξυπνῶ τὸ γλυκοχάραμμα. Τοῦ ἡλίου τὴν ἀχτίδα

Φορῶ μαλαμοκέντητη βασιλικὴ χλαμύδα

Κι' ἀρχίζω τὸ τραγοῦδί μου. Σ' τὰ σύγνεφ' ἀνεμίζει

Περὶ φανὸς σταυραητὸς, τὸν κόσμον φοβερίζει

Κ' ἐγὼ τὸν βλέπω καὶ γελῶ... Δὲν τοῦ φθονῶ τὴν τύχην

Οὔτε μὲ σκιαῖζει τᾶσπλαχνο, τὸ φοβερό του νύχι,

Γιατὶ δὲν καταδέχεται μ' ἐμένα νὰ χορτάσῃ

Θεοῦ ποῦ πρὸς τὴν δόξα του βρίσκει στενὴν τὴν πλάση.

Τὸ κράζουν αὐτοκράτορα... τοῦ φόρσαν κορώννα,

Μᾶς τὸπλάσαν δικέφαλο... τοῦ γράφουν τὴν εἰκόνα...

Σ' τὴ μιὰ τὴ φύγτα νὰ κρατῇ χρυσὴ τοῦ δίνουν σφαῖρα,

Σ' τὴν ἄλλη του γυμνὸ σπαθί... καὶ ἐπῆρε ὁ νοὺς του ἀγέρα!

Τὸ πρῶτο τοῦ φθινοπώρου ποῦ φαίνεται λουλοῦδι

Εἶν' ἡ ξανθὴ μου ἡ κυκλαμῆ. Ἐγὼ μὲ τὸ τραγοῦδι

Τὴν ἀνκραῖζω ἀπὸ ψηλὰ καὶ ἐκείνη 'ς τὴ φωνή μου

Γοργὰ προβαίνει δλόχαρη. Πιστὸν προξενιτὴ μου

Τὸ πρωτοβόρ'χι δέχεται 'ς τὸ φτωχικὸ κρεββάτι

Καὶ δειχνεται 'ς τὸ φίλον τῆς ἐντροπαλῆ, δροσάτη...

Δὲ σὲ ζηλεύω σταυραητέ! Τοῦ πριναριοῦ μου ἡ μάζα

Ἀξίζει τὴν κορώννα σου καὶ τὰ χρυσὰ τζαπράζα.

Δὲν ἀναβαίνει σὰν ἐσὲ καὶ σὰν ἐσὲ δὲν πέφτω

Σ' τὴν ἀρπαγῇ, 'ς τὸ σκοτωμὸ καὶ ἄλλο ποτὲ δὲν κλέφτω

Παρὰ μὲ τὸ τραγοῦδι μου καμμιὰ καρδιὰ καμμένη.

Ἐσὲ σὲ βάφουν αἵματα, ἐμὲ ἡ δροσιὰ μὲ πλένει.

Ζῶ μὲ τὰ φύλλα τὰ χλωρὰ, μὲ τ' ἄνθη θὰ πεθάνω

Κι' ἀφίνα χωρὶς κλάμματα τὸν κόσμον αὐτὸν τὸν πλάνο.

Μιὰ μόνην ἀγιάτρευτη πληγὴ ἔχω βαθεῖα κρυμμένη

Σ' τὴν ἄκκῃ μου τὴν καρδιὰ καὶ κάποτε πικραίνει,

Διαβάτη, αὐτὴ μου τὴ χαρά...

Εἶχ' ἀγαπήσει μιὰ φορὰ

'Σ τὸ πρῶτο τὸ ταξείδι μου μιά καλογιαννοπούλα,
 Γκόλφι τοῦ λόγγου ἀτίμητο, καὶ σὰν ἐμὲ φτωχοῦλα.
 'Σ ἓνα κλαρὶ παράμερο, μακρὰ ἀπὸ κάθε μάτι.
 'Εγὼ κ' ἐκείνη ἐστήσαμε τὸ νυφικὸ κρεββάτι
 Καὶ μὲ τραγούδια ἀδιάκοπα καὶ μὲ τὸν ἔρωτά μας
 Κρυφά, κρυφά ἀναθρέψαμε, διαβάτη, τὰ παιδιὰ μας.
 Μία νύχτα ποῦ τὴν ἔσφιγγα γλυκὰ μὲ τὰ φτερά μου
 Κ' ἐνοιώθα μοῦ λαχτάριζε 'ς τὴ φλογερὴ ἀγκαλιά μου
 'Ακούω ποῦ τρέμει τὸ κλαρὶ καὶ βλέπω ἓναν ἀστρίτη
 Ποῦ κύτταζε νὰ καταπιῇ τὸ φτωχικὸ μας σπῆτι.
 Τὰ μάτια ποῦ μοῦ κάρφωσε 'ς τὴν ὕψη τὸ θερίο,
 'Η γλῶσσά του ἡ διχαλωτὴ, τὸ χνώτό του τὸ κρύο,
 Διαβάτη, μὲ μαρμάρωσαν. . . ἐσθύστηκα. . . δὲν εἶδα
 Τὴ φοβερὴ μας τὴ σφαγή. . . 'Σ τὴν πρώτην τὴν ἀχτίδα
 Τοῦ ἡλίου ποῦ μ' ἐπύρωσε ξυπνῶ 'ς τὴ γῆ ριμμένο. . .
 Μοῦ λείπαν ὅλα τὰ παιδιὰ. . . Βαρὺ, κολουριασμένο
 Τὸ σερπετὸ ἐκοιμότουνε μὲς 'ς τὴ φωλιά χορτάτο
 Κ' ἡ μάνα ἐτοιμοθάνατη ποῦ σπάραζε 'ς τὸ βάτο.
 Εἶχε τὴ σάρκα δλάνοιχτη. . . 'Ορμῶ, τὴν ἀγκαλιάζω.
 Τοῦ κάκου σκούζω, δέρνομαι, τοῦ κάκου τήνε κράζω. . .
 Κ' ἐκεῖ ποῦ τῆς ἐμάλαζα τὰ ξεσχισμένα στήθη,
 Διαβάτη μου, τὸ αἶμά της 'ς τὴν τραχηλιά μου ἐχύθη.
 Κι' ἀπὸ τὰ τότε μῶμεινε μὲς 'ς τὴν καρδιά ἡ πικράδα
 Καὶ 'ς τὸ λαιμὸ παντοτεινὰ γραμμένη ἡ κοκκινάδα. . .
 'Αλλά. . . δὲ θέλω κλάμματα, μακρὰ ἀπὸ μένα ὁ πόνος,
 Βασιλικὸ παλάτι μου εἶναι τῶρά μου ὁ κλώνος
 Καὶ βιό μου εἶν' ἡ χαρὰ,
 Θέλω νὰ ζήσω ξέγνοιαστος ἐσῶχω τὰ φτερά.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΑΡΙΤΗΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * 'Η εὐτυχία ὁμοιάζει χαρίεντα ἀγροτικὸν οἰκίσκον, εἰς οὗ τὸ παράθυρον συμπλέκεται αἰγόκλημα καὶ τὸ ἄχυρον τῆς στέγης αὐτοῦ ποικίλλεται δι' ἀνθέων. 'Αλλὰ ταῦτα πάντα εἰσὶ καταφανῆ εἰς μόνον τὸν ἔξωθεν θεωροῦντα, ἐξαφανίζονται δὲ ἅμα τις εἰσέλθῃ.

* * Τὸ μὲν κτῆνος ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὸ ἐνστικτον, εἰς ὃ ὑπακούει ἀπαραβάτως, ὁ δὲ ἄνθρωπος τὸν λόγον, ὃν ζητεῖ παντὶ τρόπῳ νὰ ἐπισκοτίσῃ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ πόλει Σαίγγῳ τῆς πέρας τοῦ Γάγγου 'Ινδικῆς ('Ινδοκίνας), ἐγένοντο θεαταὶ φαινομένου καταπλήττοντος μὲν κατὰ πρῶτον τὴν φαντασίαν, ἀλλ' ὅπερ δύναιται τις εὐκολώτατα νὰ ἐξηγήσῃ. Τῇ 18/30 'Ιουλίου, τῇ 5 ½ ὥρᾳ μετὰ μεσημβρίαν ἐβρεξε βροχὴν αἵματος. Αἱ ὁδοὶ κατεκλύσθησαν ὑπὸ αἵματος πίπτοντος ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν κεράμων τῶν οἰκιῶν κατέρρεε βαθὺ ἐρυθρὸν ὕδωρ καὶ οἱ ῥύακες μετέβαλον ὕψιν καὶ χρῶμα. Οἱ βλέποντες τὴν ἀσυνήθη ἐκείνην βροχὴν δὲν ἐπίστευον τοὺς ὀφθαλμούς των. Πρὸς στιγμὴν ἐνόμισαν ὅτι τὸ ὕδωρ ἐπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐρυθρὸν, διότι ἐχρωματίζετο ὑπὸ τῶν κεράμων τῶν οἰκιῶν· ἀλλ' ἐπέσθησαν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶ-

χεν οὕτω, ἀφ' οὗ ἐξῆλθέ τις καὶ ἐγέμισεν ἀγγεῖον ἐξ ὕδατος πίπτοντος κατ' εὐθείαν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπερ καὶ αὐτὸ ἦτο οὐχ ἥττον ἐρυθρόν. "Οθεν ἠπόρουν καὶ δὲν εἰξευρον πῶς νὰ ἐξηγήσωσι τὸ παράδοξον τοῦτο φαινόμενον, ὅπερ ὁμῶς εὐκόλως ἐξηγεῖται, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω. Οἱ παλαιότεροι ἀτελῶς καὶ κακῶς ἐξετάσαντες τὴν αἱματοχρουν ταύτην βροχὴν, ἐνόμιζον αὐτὴν ὡς ἐκδήλωσιν καὶ φανερὰν ἀπόδειξιν τῆς θείας ὀργῆς· ἀλλὰ καὶ σήμερον ἐτι ὑπὸ πολλῶν ἀμαθῶν ὡς τοιαύτη δυστυχῶς πιστεύεται. 'Αλλὰ πρὸς τί νὰ ἀναμιγνύωμεν τὸν Θεὸν καὶ τὸν οὐρανὸν εἰς πράγματα ἀνάξια τοῦ μεγαλείου Αὐτοῦ, καὶ δυνάμενα νὰ ἐξηγηθῶσι διὰ τῆς παρκτηρήσεως καὶ τῆς γνώσεως ἡμῶν;

Πρέπει νὰ εἰξεύρωμεν ὅτι τὰ νερά τὰ χρωματιζόμενα ἐρυθρὰ λαμβάνουσι τὸ χρῶμα τοῦτο ὅτε μὲν ἐκ φυτῶν τινῶν, ὅτε δὲ ἐκ μετὰλλων ἄτινα εἴτε παρασύρονται ὑπὸ τῶν ὑδάτων εἴτε εἴνε διαλελυμένα ἐν αὐτοῖς. 'Επειτα δὲ παρατηρήτεον καὶ τοῦτο ὅτι αἱ τοιαῦται βροχαὶ δὲν ἔχουσι πάντοτε τὸ χρῶμα τοῦτο ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ το λαμβάνουσιν ἔπειτα, ἀφ' οὗ καταπέσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.